

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒ ประกอบ หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว๓๖ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร แจ้งให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ ซึ่งเทศบาลตำบลสันมะเค็ด เป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๒

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เพราะภายใต้สภาวะการดำเนินงานทุกหน่วยงานล้วนมีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายของหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยง โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายของหน่วยงาน วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง เพื่อลดความสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน

ดังนั้น เทศบาลตำบลสันมะเค็ด จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ควบคุม และตรวจสอบได้ และเพื่อให้แต่ละหน่วยงานย่อยในองค์กร นำหลักการของการบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการวางแผน ควบคุมการบริหารงาน บริหารโครงการ หรือบริหารองค์กร ได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผล ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ ซึ่งแผนบริหารความเสี่ยงดังกล่าว เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ	๔
-หลักการและเหตุผล	๔
-วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง	๔
-เป้าหมาย	๔
-ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๕
-นิยามความเสี่ยง	๖
-หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร	๗
-กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง	๗
-การบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร	๗-๘
-ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง	๘
-การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร	๘
-การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง	๙
-การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย	๙
-การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์/วัตถุประสงค์และการตัดสินใจ	๙
-การใช้ข้อมูลสารสนเทศ	๙
-การพัฒนาต่อเนื่อง	๙
-ความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๐
ความหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๐-๑๑
-ประเภทของความเสี่ยง	๑๒
บทที่ ๒ กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรตามหลักการของ COSO ERM ๒๐๑๗	๑๓-๓๒
บทที่ ๓ ข้อมูลพื้นฐาน	
-ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๓๓-๓๕
-แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๓๖-๓๗
-อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๒	๓๗-๓๘
-ข้อมูลเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๓๘
-วิสัยทัศน์	๓๘
-พันธกิจ	๓๘
-จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา	๔๐
-ยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๔๐-๔๑
-เป้าประสงค์	๔๑

สารบัญ

	หน้า
-โครงสร้างส่วนราชการตามแผนอัตรากำลังเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๔๒
-การวิเคราะห์ตำแหน่ง	๔๓-๔๖
-กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๔๗-๔๘
-นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๔๙
-วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๔๙-๕๐
-โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๕๐-๕๔
-โครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง	๕๕-๕๖
-กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๕๖-๖๔
บทที่ ๔ บัญชีแผนบริหารจัดการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๖๕
-แบบจำแนกความประเภทความเสี่ยงสำนักปลัด ERM-๑	๖๖-๖๘
-แบบจำแนกความประเภทความเสี่ยงกองคลัง ERM-๑	๖๙
-แบบจำแนกความประเภทความเสี่ยงกองช่าง ERM-๑	๗๐
-แบบจำแนกความประเภทความเสี่ยงกองการศึกษา ERM-๑	๗๑
-แบบจำแนกความประเภทความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ระดับองค์กร ERM-๒	๗๒-๗๘
-บัญชีสรุปความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	๗๙
-แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการตอบสนองความเสี่ยง ERM-๓	๘๐-๘๕
-แบบติดตามและประเมินผล	๘๖-๙๐
ภาคผนวก	
-สำเนาคำสั่งเทศบาลตำบลสันมะเค็ด เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง	
-สำเนา ประกาศเทศบาลตำบลสันมะเค็ด เรื่อง การประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยง	
-สำเนาบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมชี้แจง การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	
--สำเนาบัญชีรายชื่อผู้เข้าประชุมบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร	
-ภาพถ่ายการประชุมเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	

๑.๑ หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผล การปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น อย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายของ องค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ดังนั้นคณะทำงานบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขึ้น สำหรับใช้ เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุ ของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมิน ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๑.๒. วัตถุประสงค์ของแผนบริหารความเสี่ยง

- ๑) เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจหลักการ และกระบวนการบริหารความเสี่ยง
- ๒) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง
- ๓) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ๔) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง
- ๕) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์
- ๖) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

๑.๓. เป้าหมาย

๑) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการ ดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปี ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการ ความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- ๓) สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
- ๔) เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- ๕) ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร
- ๖) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๑.๔. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นและทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย

ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

๑) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงทุกระดับ ตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กร การบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยง จะทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

๔) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๖) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากร แตกต่างกัน เป็นต้น

๑.๕. นิยามความเสี่ยง

๑.๕.๑ ความเสี่ยง (Risk) ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ลักษณะของความเสี่ยง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน ดังนี้

- ๑) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง
- ๒) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน หรือ นโยบาย
- ๓) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เสี่ยง

๑.๕.๒ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของ ความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๑.๕.๓ ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management System) ระบบบริหารความเสี่ยง หมายถึง ระบบการบริหารปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้ง กระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของ ความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

๑.๕.๔ การตอบสนองความเสี่ยง หมายถึง การพิจารณาเลือกวิธีการที่ควรกระทำเพื่อจัดการกับความเสี่ยง ที่อาจจะเกิดขึ้น ตามผลการประเมินความเสี่ยง ซึ่งต้องพิจารณาโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่เกิดกับระดับความเสียหายที่ยอมรับได้ และความคุ้มค่าในการบริหารความเสี่ยงที่เหลืออยู่ วิธีการที่ใช้ในปัจจุบัน คือ

๑. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง คือการหลีกเลี่ยงหรือหยุดการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น งานส่วนใดที่องค์กรไม่ถนัด อาจหลีกเลี่ยงหรือหยุดการทำงานในส่วนนั้น และอาจใช้การจ้างงานภายนอกแทน

๒. การลดความเสี่ยง คือการลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบ หรือลดทั้งสองส่วน โดยการจัดให้มีระบบการควบคุมต่างๆ เพื่อป้องกัน หรือค้นพบความเสี่ยงอย่างเหมาะสมทันเวลา

๓. การแบ่งความเสี่ยง คือการลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบ หรือลดทั้งสองส่วนโดยการหาผู้ร่วมรับผิดชอบความเสี่ยง เช่น การทำประกันต่างๆ

๔. การยอมรับความเสี่ยง คือการไม่ต้องทำสิ่งใดเพิ่มเติมเนื่องจากมีความเห็นว่าความเสี่ยงมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นน้อย และผลกระทบจากการเกิดก็น้อยด้วย

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังของประชาชน หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องเผชิญกับความเสียหายทั้งภายในและภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบที่อาจเกิดขึ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหารจัดการเพื่อสร้างหรือฉวยโอกาส หรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจเกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ประชาชนและประเทศชาติ ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยง ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล โดยปัจจัยหลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ประสบความสำเร็จเกิดจากความมุ่งมั่นของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้กำกับดูแล

หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร แบ่งออกเป็นสองส่วนประกอบด้วย

๑. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยหน่วยงานในการกำหนดแผนระดับองค์กร (Strategic Plan) และการกำหนดวัตถุประสงค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการตัดสินใจของผู้บริหารอยู่บนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กร และเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของหน่วยงาน

๒. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Routine Processes) ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ได้ประยุกต์หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ครอบคลุมการจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงขององค์กร ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งเน้นให้เกิด Risk Awareness Culture ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอน การบริหารจัดการความเสี่ยงตั้งแต่การระบุปัจจัยเสี่ยง สาเหตุความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดระดับความเสี่ยง ตลอดจนจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ติดตามแผนการดำเนินงาน

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร

การบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการบริหารจัดการในภาพรวมมากกว่าแยกเดี่ยว เนื่องจากความเสี่ยงของกิจกรรมหนึ่งอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงของกิจกรรมอื่นๆ เช่น ความเสี่ยงของความล่าช้าในระบบการขนส่ง วัตถุดิบไม่เพียงพอกระทบต่อกิจกรรมการผลิต อาจมีผลกระทบด้านการส่งมอบสินค้า ค่าปรับที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น

๒.การบริหารความเสี่ยงควรผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์และกระบวนการประเมิน

๓.การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร

ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง

การบริหารจัดการความเสี่ยงจะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานของรัฐบางแห่งมีผู้กำกับดูแลในรูปแบบคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับฝ่ายบริหารให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ผู้กำกับดูแลซึ่งมีหน้าที่ดังกล่าวจะมีหน้าที่ในการกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย สำหรับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง

การกำกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้กำกับดูแลเกิดความมั่นใจว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงได้บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพียงพอ และมีประสิทธิผล

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมองค์กร และระบบการบริหารบุคคลที่เหมาะสม การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการความเสี่ยง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การรายงานและการสื่อสาร เป็นต้น

ผู้กำกับดูแล (ถ้ามี) อาจตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง (หรืออนุกรรมการหรือคณะที่ปรึกษา) ขึ้นประกอบด้วยผู้ที่มีทักษะ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญกับการดำเนินงานของหน่วยงานของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลักในการดำเนินงานอาจจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญอิสระในการกำกับหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอและความเหมาะสมของการบริหารจัดการความเสี่ยงในเรื่องความเสี่ยงทางไซเบอร์ของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและผู้บริหารระดับสูง เป็นต้น

การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร

การขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ การบริหารทรัพยากรบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยบุคลากรถือว่าเป็นสินทรัพย์หลักขององค์กรที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

การสร้างบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยง บุคลากรควรมีพฤติกรรมตระหนักถึงความเสี่ยง (Risk-aware behavior) รวมถึงพฤติกรรมที่ตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยง

การสร้างพฤติกรรมที่ดี (Desired behaviors) ในการบริหารจัดการความเสี่ยงผ่านวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

- ๑.การสื่อสารและการตระหนักถึงนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
- ๒.การสร้างความตระหนักต่อหน้าที่ต่อองค์กรในการแจ้งข้อมูลผิดปกติ
- ๓.การสร้างพฤติกรรมการแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กร
- ๔.การสร้างพฤติกรรมที่ตัดสินใจตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๕.การสร้างพฤติกรรมที่ตระหนักถึงความเสี่ยงและโอกาส

การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยงานควรมีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบในเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างชัดเจน และเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owners) ซึ่งรับผิดชอบในการติดตาม การรายงาน หรือการส่ง สัญญาณความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจในกรณีที่ความเสี่ยงเกิดขึ้นในระดับที่กำหนดไว้และผู้ที่มีหน้าที่ ในการควบคุมกำกับติดตามให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย

การบริหารจัดการความเสี่ยงนอกจากจะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลักแล้ว ผู้บริหารต้องคำนึง ถึงผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วย โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้รับบริการหรือความคาดหวัง ของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึงผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้หน่วยงานมั่นใจว่ายุทธศาสตร์/กลยุทธ์ขององค์กรสอดคล้องกับพันธกิจตามกฎหมายและหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์อาจหมายถึงรวมถึงแผนปฏิบัติราชการระยะยาว แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลางหรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน

เมื่อหน่วยงานของรัฐกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์โดยสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรแล้ว การบริหารจัดการความเสี่ยงจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดทางเลือกของงาน/โครงการ (งานใหม่ๆ) และการกำหนดวัตถุประสงค์ระดับการปฏิบัติงาน รวมถึงการมอบหมายความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (KPI)

การใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ในปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กรที่มีการบริหาร จัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานควรพิจารณาใช้ ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน หน่วยงานควรกำหนดประเภทข้อมูลที่ต้องรวบรวม วิธีการรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลและบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล

ข้อมูลความเสี่ยง ประกอบด้วย เหตุการณ์ที่เป็นผลกระทบทางลบหรือทางบวกต่อองค์กร สาเหตุความเสี่ยง ตัวผลักดันความเสี่ยง หรือตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) ข้อมูลสารสนเทศต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา ทั้งนี้ หน่วยงานอาจพิจารณาการรวบรวมการประเมินผล หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติเพื่อลดข้อผิดพลาดจากบุคคล (Human errors)

การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความสมบูรณ์ของระบบบริหารจัดการความ เสี่ยงขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง ศักยภาพขององค์กร รวมถึงการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานอาจพิจารณาทำ Benchmarking เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานอาจพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง เริ่มต้นจากการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบ Silo พัฒนาเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการและพัฒนาต่อเนื่องโดยมีการฝังการบริหารจัดการความเสี่ยง เข้าสู่กระบวนการดำเนินงานโดยปกติของการดำเนินงานและการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลความเสี่ยง

ความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง

เป้าหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง คือการลดโอกาสที่จะทำให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการความเสี่ยงไม่สามารถทำให้ความเสี่ยงหมดไป จากองค์กรได้ เนื่องจากความเสี่ยงมีอยู่โดยทั่วไปจากการดำเนินธุรกิจ และการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็น เพียงเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวและจัดการกับความเสี่ยงได้ทันเวลา การจัดการกับ ความเสี่ยงควรคำนึงถึงโอกาสในการสร้างคุณค่าให้กับองค์กรด้วย ดังนั้นองค์กรจำเป็นต้องบูรณาการ การบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรให้เข้ากับการกำหนดกลยุทธ์และการจัดการผลการดำเนินงาน เพื่อ ตระหนักถึงผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับคุณค่าขององค์กร (COSO, ๒๐๑๗) การบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กรสามารถสร้างประโยชน์ให้กับองค์กร ดังนี้

๑.เพิ่มโอกาสทางธุรกิจในระยะยาวการระบุเหตุการณ์ สามารถระบุทั้งความเสี่ยงและโอกาส เนื่องจากเหตุการณ์หนึ่งหรือหลายเหตุการณ์มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจจะส่งผลทั้งด้านบวกและด้านลบ เหตุการณ์ที่มีผลทางด้านบวกกิจการก็สามารถนำไปวางแผน และเพิ่มโอกาสทางธุรกิจได้

๒.ลดการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดซึ่งส่งผลในทางลบต่อองค์กร เมื่อ องค์กรมีการระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมก็จะทำให้องค์กรสามารถลดเหตุการณ์ดังกล่าวได้

๓.ทำให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น เนื่องจากความเสี่ยงมีมากมายซึ่งอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร การบริหารจัดการความเสี่ยงก็เปรียบเสมือนการวางแผนรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้า ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กร เป็นไปได้อย่างราบรื่น

๔.การบริหารจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการทำให้มั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงโดยรวมได้รับการจัดการมิใช่ เฉพาะการจัดการความเสี่ยงหนึ่งแต่ไปเพิ่มความเสี่ยงอีกอันหนึ่ง

๕.ปรับปรุงการใช้ทรัพยากร เมื่อองค์กรมีข้อมูลความเสี่ยงที่ถูกต้องและทันเวลา ผู้บริหารสามารถประเมินความต้องการทรัพยากรโดยรวม และจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ สูงสุดได้ ภาพรวมของกรอบแนวใหม่เมื่อเทียบกับฉบับเดิมมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งค่านิยม องค์กร ประกอบและ หลักการของการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและ หลากหลายมากขึ้น

ความหมายของการบริหารจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) ตามนิยามของ COSO ERM ๒๐๑๗ หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตแล้วส่งผลต่อการบรรลุกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ซึ่ง ถ้าวัตถุประสงค์ทางธุรกิจถูก ตั้งขึ้นมาจากพื้นฐานที่ต่างจากความเป็นจริงมาก ความเสี่ยงที่องค์กรต้อง เผชิญก็จะสูงขึ้น ความเสี่ยงมี ๓ ความหมาย สำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑.เหตุการณ์ (Event) เหตุการณ์ทั่วไปที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งถ้า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปในทางบวกเรียกว่า โอกาส เช่น นโยบายการลดอัตราภาษีของกรมสรรพากร นโยบายการ กระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เป็นต้น หรือเหตุการณ์ที่เป็นไปในทางลบที่ เรียกว่า ความเสี่ยง เช่น ความเสียหายจาก ภัยธรรมชาติ การมีคู่แข่งรายใหม่เข้ามาในตลาด ซึ่งการ พิจารณาเหตุการณ์ควรพิจารณาทั้งความเสี่ยงและโอกาส เพื่อรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมเพราะ เหตุการณ์ที่ไม่ได้ระบุจะไม่ถูกนำไปบริหารจัดการซึ่งอาจทำให้องค์กรได้รับความเสียหายได้

๒.ความไม่แน่นอน (Uncertainty) สถานการณ์ในอนาคต ที่ไม่สามารถรู้ได้ว่า จะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือเกิดขึ้นอย่างไร การคาดคะเนสถานการณ์ควรคาดคะเนสถานการณ์และผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นกับกิจการ

๓.ความรุนแรง (Severity) การประเมินว่าสถานการณ์มีโอกาสเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดและถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อกิจการรุนแรงระดับไหน เพื่อกำหนดมาตรการ ในการรับมือกับปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม (COSO, ๒๐๑๗) การบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management) ตามแนวคิดของ COSO ERM ๒๐๑๗ หมายถึง วัฒนธรรม ความสามารถ และการปฏิบัติ บูรณาการร่วมกับการ กำหนดกลยุทธ์ และผลการดำเนินงาน ที่องค์กรต่างๆต้องใช้ในการบริหารจัดการกับความเสี่ยง เพื่อสร้าง ดำรงอยู่และตระหนักถึงการเพิ่มคุณค่า

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริการ ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) เมื่อทำการประเมินแล้ว ทำให้ทราบระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการ ให้โอกาส ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งการจัดการความเสี่ยง อาจแบ่งโดยสรุปได้เป็น ๔ แนวทางหลัก คือ การยอมรับ การลดควบคุม การยกเลิก และการโอนย้ายหรือแบ่งความเสี่ยง

การควบคุม (Control) หมายถึง นโยบาย แนวทางหรือขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ แบ่งได้ ๔ ประเภท คือ การควบคุมเพื่อการป้องกัน การควบคุมเพื่อให้ตรวจสอบ การควบคุมโดยการชี้แนะ และการควบคุมเพื่อการแก้ไข

ประเภทของความเสียหาย

ทุกองค์กรจะต้องเผชิญกับความเสียหายหลายรูปแบบแตกต่างกันการจำแนกความเสียหายออกเป็นหมวดหมู่ขึ้นอยู่กับลักษณะการดำเนินงานองค์กรนั้น การจำแนกความเสียหายสามารถแบ่งได้ ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการกำหนดกลยุทธ์แผนการดำเนินงานหรือ นโยบายขององค์กร รวมถึงการนำเอาแผนการดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบันส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานขององค์กรได้

๒. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการหรือกิจกรรมภายในองค์กร รวมถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนข้อมูลองค์กร ความรู้ต่างๆ ซึ่งความเสี่ยงนี้จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานและการบรรลุ วัตถุประสงค์หลักขององค์กรในภาพรวม

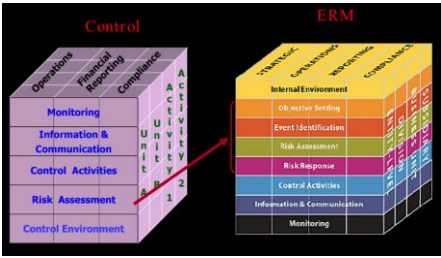
๓. ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในองค์กร เช่น การบริหารจัดการ ด้านสภาพคล่อง ด้านเครดิต ด้านเงินทุน หรือปัจจัยภายนอกองค์กร เช่น การเปลี่ยนแปลงของ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน หรือความเสี่ยงที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ตกลงไว้ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแล (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ของหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวกับกฎหมายซึ่งเมื่อมีความเสี่ยงด้านนี้เกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวม

บทที่ ๒

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรตามหลักการของ COSO ERM ๒๐๑๗

การบริหารจัดการความเสี่ยง ตามกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร - การบูรณาการระหว่างกลยุทธ์และผลการดำเนินงาน หรือ COSO ERM ๒๐๑๗ มีประเด็นที่สำคัญคือ การบริหาร ความเสี่ยงองค์กร ต้องทำควบคู่ไปกับการวางแผนกลยุทธ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร องค์กรประกอบสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวคิดของ COSO ERM ๒๐๑๗ แบ่ง ออกเป็น ๕ องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบเหล่านี้ต้องมีความเกี่ยวเนื่องและมีความสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

Governance & Culture

- หลักการที่ 01 **คณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง**
(Exercise Board Oversight)
- หลักการที่ 02 **จัดโครงสร้างสายงานบังคับบัญชา**
(Establishes Operating Structure)
- หลักการที่ 03 **กำหนดวัฒนธรรมองค์กร**
(Defines Desired Culture)
- หลักการที่ 04 **แสดงความมุ่งมั่นในค่านิยมองค์กร**
(Demonstrate Commitment to Core Values)
- หลักการที่ 05 **จูงใจ พัฒนา และรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความสามารถ**
(Attracts, Develops, and Retains Capable Individuals)

๑.ความเป็นธรรมาภิบาลและพฤติกรรม(governance and culture) โดยองค์กรต้องจัดให้องค์กรมีการจัดการ ธรรมาภิบาล มีวัฒนธรรมองค์กรโดย บุคคลากรในองค์กรมีจริยธรรมที่ดี กระจายในการสร้างคุณค่า มีความ เข้าใจและตระหนักในความเสี่ยง จะส่งผลให้เกิดบรรยากาศ การให้ความสำคัญและมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำให้เกิดการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพขึ้น

หลักการที่ ๑ จัดตั้งคณะกรรมการดูแลความเสี่ยง (Exercises Board Risk Oversight)

คณะกรรมการเทศบาลตำบลสันมะเค็ด มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ รวมถึงกำกับดูแล กิจการ เช่น คณะกรรมการควรมีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง คณะกรรมการควรมีความอิสระ หลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น

หลักการที่ ๒ จัดตั้งโครงสร้างการดำเนินงาน (Establishes Operating Structures)

องค์กรควรจัดตั้งโครงสร้างการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ

หลักการที่ ๓ ระบุวัฒนธรรมองค์กรที่ต้องการ (Defines Desired Culture)

ระบุพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมองค์กรที่ต้องการคณะกรรมการบริหารและฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดวัฒนธรรมองค์กรในภาพรวมและสำหรับบุคลากรภายใต้วัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับ ความเสี่ยงวัฒนธรรมองค์กรเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ปัจจัยภายในที่สำคัญ ได้แก่ ระดับการใช้วิจารณ์ญาณ ความเป็นอิสระในการตัดสินใจของพนักงาน การสื่อสารระหว่างพนักงาน และผู้จัดการ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ข้อกำหนดด้านกฎหมาย ความคาดหวังของลูกค้า และ องค์กรประกอบอื่นๆ

หลักการที่ ๔ แสดงความมุ่งมั่นในค่านิยมหลัก (Demonstrates Commitment to Core Values)

องค์กรควรแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามค่านิยมหลักขององค์กร เช่น ยึดถือการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร การปฏิบัติตามหน้าที่และความ รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด การกำหนดให้มีการสื่อสารที่เหมาะสม

หลักการที่ ๕ จูงใจ พัฒนา และรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ (Attracts, Develops, and Retains Capable Individuals)

องค์กรควรมุ่งมั่นในการสนับสนุนการสร้างทรัพยากรบุคคล ควบคู่ไปกับกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ เช่น ฝึกอบรมบุคลากรในด้านการบริหารความเสี่ยง

๑.การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์(strategy and objective setting)

เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงและการจัดการยุทธศาสตร์จะมีกระบวนการดำเนินงานควบคู่กันไปการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และการจัดการความเสี่ยงให้ประสานกลมกลืนกับการจัดการยุทธศาสตร์โดยเฉพาะหากมีความเข้าใจและมีการระบุประเมินและการตอบสนองความเสี่ยงเป็นพื้นฐานการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์แล้ว จะส่งผล ให้กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรและการจัดการยุทธศาสตร์เกิดประสิทธิภาพ

หลักการที่ ๖ วิเคราะห์ธุรกิจ (Analyzes Business Context) องค์กรควรพิจารณาถึงผลกระทบจากบริบททางธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร เช่น การเข้าใจบริบททางธุรกิจ การคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หลักการที่ ๗ ระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้(Defines Risk Appetite) องค์กรควรระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อสร้างตารางไว้และส่งเสริมความตระหนักถึงค่านิยม ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ไม่มีการกำหนดรูปแบบตายตัว หรือเป็นมาตรฐานที่จะใช้ได้กับทุกองค์กร ผู้บริหารเป็นผู้เลือกความเสี่ยงที่ยอมรับได้ภายใต้บริบททางธุรกิจที่ต่างกันในแต่ละองค์กร

หลักการที่ ๘ ประเมินกลยุทธ์ทางเลือก (Evaluates Alternative Strategies) องค์กรควรประเมินเพื่อค้นหากลยุทธ์ทางเลือกและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อโปรไฟล์ความเสี่ยงของ องค์กร เช่น การวิเคราะห์ SWOT และการวิเคราะห์สถานการณ์กลยุทธ์ต้องสนับสนุนพันธกิจและ วัตถุประสงค์ รวมถึงสอดคล้องกับค่านิยมหลักและความเสี่ยงที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๙ กำหนดวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ (Formulates Business Objectives) ใน การกำหนดวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ องค์กรควรพิจารณาถึงความเสี่ยงในระดับต่างๆ ตลอดจนความ สอดคล้องและการสนับสนุนกลยุทธ์ควบคู่ไปด้วย เช่น การกำหนดค่าความเบี่ยงเบนของความเสี่ยง จากผลการดำเนินงาน ซึ่งยังคงอยู่ในช่วงความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๒.การจัดการความเสี่ยง (risk performance) ความเสี่ยงอาจกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการยุทธศาสตร์ ให้บรรลุเป้าหมายได้ทุกเมื่อ ดังนั้นระหว่างการทำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ จึงต้องมีการระบุ ประเมิน และการ ตอบสนองความเสี่ยงควบคู่กันไป ทั้งนี้องค์กรควรจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ควรเลือกวิธีการตอบสนอง และวิเคราะห์ความเสี่ยงให้อยู่ในรูป portfolio view of the amount of risk เพื่อเป็นรูปแบบรายงานเสนอให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบ จะทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดการยุทธศาสตร์

หลักการที่ ๑๐ ระบุความเสี่ยง (Identifies Risk) องค์กรควรระบุความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ เช่น ความเสี่ยงด้านลูกค้า ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยง ด้านการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความเสี่ยงทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ใน โพรไฟล์ความเสี่ยงเพื่อนำไปจัดการความเสี่ยงเหล่านี้ต่อไป

หลักการที่ ๑๑ ประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง (Assess Severity of Risk) องค์กรควรประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง โดยประเมินว่าแต่ละปัจจัยเสี่ยงนั้นมีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กรรุนแรงมากน้อยแค่ไหน

หลักการที่ ๑๒ จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง (Prioritizes Risks) องค์กรควร คำนวณระดับความเสี่ยง (Risk Exposure) และการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง เพื่อเป็น พื้นฐานในการ พิจารณาคัดเลือกวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงนั้น การคำนวณระดับความเสี่ยงเท่ากับผล คูณของคะแนนระหว่าง โอกาสที่จะเกิดขึ้นกับคามเสียหายเพื่อจัดลำดับความสำคัญและใช้ในการ ตัดสินใจว่าความเสี่ยงใดควรเร่งจัดการก่อน

หลักการที่ ๑๓ ดำเนินการตอบสนองต่อความเสี่ยง (Implements Risk Responses) องค์กรควรระบุและคัดเลือกวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยง เช่น การยอมรับความเสี่ยง การลด การ โอน หรือการ หลีกเลี่ยง โดยศึกษาผลดีผลเสียความเป็นไปได้และค่าใช้จ่ายของแต่ละทางเลือก

หลักการที่ ๑๔ พัฒนารอบความเสี่ยงในภาพรวม(Develops Portfolio View) องค์กร ควรพัฒนาและประเมินความเสี่ยงในภาพรวมของทั้งองค์กร เครื่องมือที่นิยมใช้แสดงความเสี่ยง มีชื่อเรียกหลายชื่อ ได้แก่ Risk Map หรือ Risk Matrix องค์กรประกอบที่ ๔ การทบทวนและปรับปรุง

**Review
& Revision**

- หลักการที่ 15 ประเมินการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ
(Assesses Substantial Change)
- หลักการที่ 16 ทบทวนความเสี่ยงและผลการดำเนินงาน
(Reviews Risk and Performance)
- หลักการที่ 17 ทหาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงขององค์กร
(Pursue Improvement in ERM)

๑. การทบทวนและปรับปรุง (review and revision) การทบทวนและปรับปรุงกระบวนการจัดการยุทธศาสตร์เป็นเรื่องปกติ หากเห็นว่าจะผลการดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมาย หรือสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลง โดยหากนำ ผลจากการบริหารจัดการความเสี่ยงมาพิจารณาในการตัดสินใจประกอบ จะทำให้การทบทวนการปรับปรุงเป็นการ ตัดสินใจที่ถูกต้อง และถูกสถานการณ์ ถูกจังหวะเวลาที่เหมาะสม

หลักการที่ ๑๕ ประเมินการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (Assesses Substantial Change) องค์กรควรระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่สำคัญ

หลักการที่ ๑๖ ทบทวนความเสี่ยงและผลการดำเนินงาน (Reviews Risk and Performance) องค์กรควรทบทวนผลการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงพิจารณาทบทวนความเสี่ยง ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรมีผลการดำเนินงานตามเป้าหมายแล้วหรือไม่

หลักการที่ ๑๗ มุ่งมั่นปรับปรุงการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร (Pursues Improvement in Enterprise Risk Management) องค์กรควรปรับปรุงการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร อยู่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงเวลากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น การปรับโครงสร้างองค์กรหลังการประเมินผลการดำเนินงาน หรือการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารความเสี่ยง

๒. ข้อมูลการสื่อสารและการรายงาน (information, communication, and reporting) การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ต้องการความต่อเนื่องการเข้าถึงข้อมูลทั้งภายในและภายนอก และการถ่ายทอดรายงานข้อมูลเชิงความเสี่ยงให้ทั่วถึงและเพียงพอในลักษณะจากล่างขึ้นบนและจากบนลงล่างที่ดีพอจะส่งผลให้การจัดการเชิงยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กรในที่สุด

หลักการที่ ๑๘ **ยกระดับระบบสารสนเทศ (Leverages Information Systems)** องค์กรควรจัดให้มีสารสนเทศอย่างเพียงพอ เหมาะสมและทันต่อเวลา องค์กรอาจใช้กระบวนการ วิเคราะห์กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) เพื่อค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ของสิ่งเชื่อมโยง ข้อมูลเข้าไว้ด้วยกันนำไปสู่การระบุและจัดการความเสี่ยงได้ดีขึ้น

หลักการที่ ๑๙ **สื่อสารข้อมูลความเสี่ยง (Communicates Risk Information)** องค์กรควรสื่อสารข้อมูลการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กรผ่านช่องทางการติดต่อต่างๆ ข้อมูลการสื่อสารทั้งระดับบนลงล่าง (Top-down Approach) และระดับล่างขึ้นบน (Bottom-up Approach) การสื่อสารข้อมูลความเสี่ยงควรมีให้เพียงพอทั้งภายในและภายนอกองค์กร

หลักการที่ ๒๐ **รายงานผลความเสี่ยงวัฒนธรรมและผลการดำเนินงาน (Reports on Risk, Culture, and Performance)** องค์กรควรรายงานความเสี่ยง วัฒนธรรมองค์กรและผลการดำเนินงาน ในทุกระดับให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร แม้จะมีการมอบหมายหน้าที่ด้านการรายงานผล ให้หน่วยงานหรือบุคคลใดแล้ว ก็ตามผู้บริหารยังต้องมีหน้าที่กำกับดูแลด้วย

การบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในอนาคตเนื่องจากจะเป็นเป็นไปได้ยากที่องค์กรจะไม่เผชิญกับเหตุการณ์ความผันผวน (volatility) ความซับซ้อน (complexity) และเหตุการณ์ที่ยากต่อการคาดเดา (ambiguity) โดยเครื่องมือจะช่วยจัดการสถานการณ์ที่มีลักษณะดังกล่าว ให้บรรลุภารกิจที่ตั้งไว้มีส่วนช่วยบริหารการ เปลี่ยนแปลง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถเพื่อปรับตัวจากการริเริ่ม ทบทวน หรือยกเลิกกลยุทธ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สร้างความเชื่อมั่นให้แก่เจ้าของและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้มี ๔ เหตุผล ที่องค์กรในอนาคตจำเป็นและต้องให้ความสำคัญ กับการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรอย่างเป็นระบบ คือ

๑. องค์กรจะต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากข้อมูลที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมหาศาลทำให้สามารถนำแนวความคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการระบุ และประเมินความเสี่ยง โดยจะมีการ นำข้อมูลทั้งที่เป็นภายในและภายนอกจำนวนมากมาเหล่านั้จัดการอย่างเป็นระบบด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยใหม่ (artificial intelligence and automation) และใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ และประมวลผลที่ทรงพลัง จนสามารถแยกแยะความเสี่ยงและการคาดการณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำมากขึ้น อันส่งผลต่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. คนจำนวนมากมีความเชื่อและรู้สึกจำเป็นต้องการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ ในการปฏิบัติงาน จึงทำให้การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความสำคัญ เพิ่มขึ้นเพื่อพิจารณาว่าเครื่องมือที่ทันสมัยเหล่านั้น มีความสามารถ ที่จะนำมาใช้งานได้อย่างเหมาะสมมากน้อยเพียงใด รวมทั้งหากมีช่องว่างระหว่างความตระหนัก ความไม่สัมพันธ์และไม่ครอบคลุมระหว่างเครื่องมือสมัยใหม่ กับกระบวนการและรูปแบบการ จัดการในองค์กร การบริหารจัดการความเสี่ยง ก็จะมีส่วนช่วยให้ช่องว่างดังกล่าวลดลง

๓. การจัดการความเสี่ยงมีต้นทุน ฝ่ายบริหารมักจะให้ความสำคัญ และเปรียบเทียบระหว่าง ต้นทุนจากการ ควบคุมกิจกรรมให้ดำเนินไปตามเป้าหมายและกฎเกณฑ์กติกากฎ (compliance) ที่กำหนดกับ ผลตอบแทน คุณค่าองค์กรที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงแนวคิดใหม่ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติโดยทำ ให้เกิดความ สมดุลระหว่างผลตอบแทนระดับความเสี่ยงและต้นทุนในการจัดการความเสี่ยง โดยพิจารณา แบบบูรณาการเป็นภาพรวมขององค์กร รวมทั้งทำให้เห็นโอกาสและฉกฉวยโอกาสเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ จากการบริหารความเสี่ยง

๔. การสร้างองค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีการบูรณาการการบริหารจัดการ ความเสี่ยงกับการจัดการยุทธศาสตร์และการดำเนินงานโดยทั่วไป และเมื่อมีการใช้เครื่องมือทั้งสองอย่าง ประสานกัน และมีประสิทธิภาพแล้วทำให้การบริหารการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวองค์กรทำได้อย่างยืดหยุ่นและเกิด ประสิทธิภาพ รวมทั้งเห็น โอกาสทางธุรกิจได้ชัดเจนขึ้น ทำให้องค์กรมีความพร้อมและมั่นใจในการไขว่คว้าโอกาส ใหม่ ๆ ที่เข้ามาในอนาคตได้มากขึ้น

COSO ERM ๒๐๑๗ ให้ความสำคัญ กับ ความสัมพันธ์ ระหว่าง กลยุทธ์ในบริบท ของพันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) และค่านิยมหลัก (Core Value) ผ่านการเชื่อมโยงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และผลการดำเนินงาน เข้ากับความเสี่ยงต่อกลยุทธ์และผลการดำเนินงาน โอกาสที่กลยุทธ์ไม่ สอดคล้องและนัยของกลยุทธ์ที่ถูกเลือก ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนการ บริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร และทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้

๑. พันธกิจ วิสัยทัศน์ และค่านิยมหลัก (Mission, Vision, and Core Values) พันธกิจ วิสัยทัศน์ และค่านิยมหลัก มีความสัมพันธ์กันเป็นสิ่งที่ช่วยในการ กำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ ขององค์กร ตลอดจนเป็นการแสดงให้เห็นให้ผู้มีส่วนได้ส่วน เสียทราบว่าองค์กรมีจุดมุ่งหมายอะไร อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้หากความ คาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปลี่ยนแปลงไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กรส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ (Enterprise Risk Management Affects Strategy) การกำหนดกลยุทธ์ต้องมีความสอดคล้องกับ พันธกิจ วิสัยทัศน์ ค่านิยมหลัก รวมถึงความเสี่ยง ที่ยอมรับได้ การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนจะทำให้องค์กรสามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถตัดสินใจสิ่งต่างๆได้อย่างเหมาะสม

๓. ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น (Enhance Performance) ผลการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน หน้าที่ และวิธีการที่ทำให้ บรรลุผลตามกลยุทธ์และเป้าหมายทางธุรกิจ เนื่องจากความเสี่ยงที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานขององค์กร มีหลากหลาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง และผล ดำเนินงาน ที่ต้องการ โดยพิจารณาจากโปรไฟล์ความเสี่ยงขององค์กร ซึ่งจะแสดงถึงองค์ประกอบต่างๆ ของความ เสี่ยงในแต่ละระดับขององค์กร เช่น ระดับความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร ในระดับหน่วยธุรกิจ ในระดับ ปฏิบัติงาน องค์ประกอบต่างๆของความเสี่ยงเหล่านี้จะทำให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาประเภท ความรุนแรง และความสัมพันธ์ระหว่าง ความเสี่ยงและผลกระทบต่อผลการดำเนินงานได้

ขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยง

COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread Way Commission) ได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ประเมินและจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมตามกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพโดยครอบคลุมความเสี่ยงด้าน ESG เป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมายอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรควรให้ความสำคัญและมุ่งปฏิบัติ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

๑. กำหนดโครงสร้างการกำกับดูแล โครงสร้างการกำกับดูแลควรครอบคลุมตั้งแต่ระดับผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง หน่วยงานย่อย เจ้าของความเสี่ยงและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความยั่งยืน โดยบุคคลเหล่านี้ มีบทบาทสำคัญ ในการกำกับดูแล ควบคุม และติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้องค์กร ควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร คณะกรรมการ พนักงานทุกระดับ ตระหนักถึงความเสี่ยงด้าน ESG และสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีภายในองค์กร

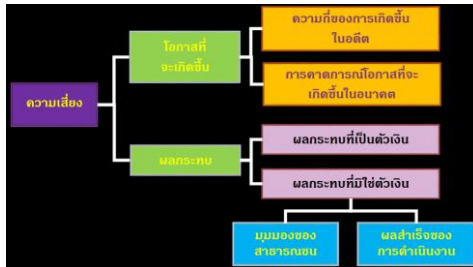
๒. ใส่ใจบริบทกลยุทธ์ ในการดำเนินงานกิจกรรมรวมถึง กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ขององค์กร หน่วยงานด้านความยั่งยืนต้องทำ งานร่วมกับหน่วยงานด้านความเสี่ยงและ หน่วยงานด้านกลยุทธ์ อย่างใกล้ชิด เพื่อทำ ความเข้าใจ ติดตาม และสื่อสารแนวโน้ม ที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นในอนาคตที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ (Mega Trends) และ ประเด็นความเสี่ยงด้าน ESG ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจหรือส่งผลกระทบต่อ กลยุทธ์ องค์กรทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขาดแคลนทรัพยากรน้ำ ความมั่นคงด้านอาหาร การขยายตัวของสังคมเมือง เป็นต้น โดยอาจใช้เครื่องมือต่างๆ เข้ามาช่วย เช่น SWOT Analysis หรือการจัดทำ แผนที่ ความเชื่อมโยงระหว่างผลกระทบ การพึ่งพา และการสร้างคุณค่าหรือผลกระทบ (Impact and Dependency Mapping) เป็นต้น รวมถึงกำหนดระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite)

๓. ระบุประเด็นความเสี่ยง ด้าน ESG การระบุความเสี่ยง ESG โดยใช้เครื่องมือการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เช่น ทอแบบสอบถาม การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์เจ้าของความเสี่ยงและผู้บริหาร เพื่อทำความเข้าใจความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ (Emerging Risk) รวมถึงกำหนดความหมายและขอบเขตของความเสี่ยงให้ชัดเจน

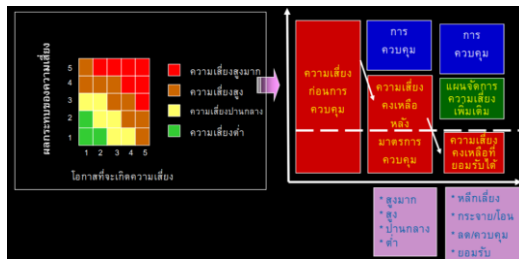

๔. ประเมินและจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยงด้าน ESG ที่เกี่ยวข้อง เมื่อองค์กรสามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยง ESG ได้จากขั้นตอนที่ ๓ แล้ว ต่อมาองค์กรต้องทำความเข้าใจว่าประเด็นความเสี่ยงนั้นๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถ ขององค์กร ในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายอย่างไร ซึ่งองค์กร ควรพิจารณาเลือกเกณฑ์และจากตารางประเมินความเสี่ยง Risk Matrix ที่เหมาะสมในการ ประเมินความเสี่ยง รวมถึงกำหนดตัวแปรและสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรอบเวลา ขอบเขต เป็นต้น ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นนั้น ว่ามีความรุนแรง มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดและส่งผลกระทบต่อธุรกิจ อย่างไร

๕. ตอบสนองต่อประเด็น ความเสี่ยงด้าน ESG เลือกวิธีตอบสนองต่อความเสี่ยงด้าน ESG โดยพิจารณาจาก

- ๑) บริบทในการดำเนินธุรกิจ
- ๒) ต้นทุนและประโยชน์
- ๓) ความสอดคล้องกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ในอุตสาหกรรม ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงพันธกิจ วิสัยทัศน์ และ ค่านิยมองค์กร
- ๔) พิจารณาความจำเป็นและเร่งด่วนในการตอบสนองโดยอ้างอิงจากตำแหน่ง ของความเสี่ยง บนตารางประเมินความเสี่ยง (Risk Metrics) เช่น อยู่ในระดับสูง (High) ปานกลาง (Medium) หรือต่ำ (Low)
- ๕) พิจารณาจากระดับ ความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) และความรุนแรงของผลกระทบ ที่อาจเกิดจากความเสียหาย (Risk Severity) ขององค์กร สามารถตอบสนองโดยการยอมรับความเสี่ยง การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การเปลี่ยนความเสี่ยง ให้เป็นโอกาส การลดความรุนแรงของความเสี่ยง และการแบ่งปันความเสี่ยง เป็นต้น

๖. ทบทวนและปรับปรุงประเด็นความเสี่ยง ด้าน ESG ดำเนินการทบทวนขั้นตอนที่ ๑- ๕ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กรครอบคลุมประเด็นต่างๆ อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ รวมไปถึงเฝ้าระวัง และติดตามความก้าวหน้าในการตอบสนองต่อความเสี่ยงจากขั้นตอนที่ ๕

๗. สื่อสารและเปิดเผย ประเด็นความเสี่ยง ด้าน ESG สื่อสารความเสี่ยงด้าน ESG แนวทางการจัดการ และผลการบริหารจัดการให้ ผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งภายใน (ผู้บริหาร คณะกรรมการ และพนักงาน) และภายนอก (เช่น นักลงทุน ลูกค้า NGOs และชุมชน) รับทราบ เนื่องจากความเสี่ยงถือเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการทำกลยุทธ์ การปฏิบัติงานและการตัดสินใจลงทุน รวมถึงเป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้กับทุกคนในองค์กร ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่น ในประสิทธิภาพของระบบการจัดการความเสี่ยงขององค์กร นอกจากนี้องค์กร อาจนำเทคโนโลยีหรือซอฟต์แวร์อื่นๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน เช่น ระบบบัญชี ระบบสารสนเทศเพื่อการบูรณาการข้อมูลและกระบวนการทำงานภายในองค์กร (Enterprise Resource Planning หรือ ERP) มาเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการระบุความเสี่ยงและการรายงานความเสี่ยงได้

การบริหารจัดการความเสี่ยงสากล

ISO ๓๑๐๐๐ เป็นอีกมาตรฐานหนึ่งที่มีความนิยมและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และปัจจุบันมีหลายองค์กรของไทยโดยเฉพาะภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจบางแห่งมีการนำมาใช้ทดแทนแนวของ COSO หรือนำมาแก้ไขจุดอ่อนของ COSO เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพขึ้นประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนดังนี้

๑. การสื่อสารและการให้คำแนะนำ
๒. การกำหนดสภาพแวดล้อม
๓. การประเมินความเสี่ยง
๔. การจัดการความเสี่ยง
๕. การเฝ้าระวังติดตามและการทบทวนความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ : การสื่อสารและการให้คำแนะนำ (communicate and consult)

การสื่อสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการบอกกล่าวการบริหารจัดการความเสี่ยงให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการตัดสินใจดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ทราบถึงความจำเป็นในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ตลอดจนทราบขอบเขตการดำเนินงาน โดยมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิด หลักการและวิธีปฏิบัติที่ตรงกันตลอดจนสามารถ วิเคราะห์และจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๒ : การกำหนดสภาพแวดล้อม (establish the context)

การกำหนดสภาพแวดล้อมขององค์กร เป็นการระบุสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของ องค์กรที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์กร ทำให้เกิดผลกระทบต่อองค์กร จึงต้องนำไปสู่กระบวนการ บริหารความเสี่ยง

๒.๑การกำหนดสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายนอกหมายถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งการทำความเข้าใจใน สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรจะช่วยสร้างความมั่นใจได้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร รวมถึง วัตถุประสงค์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ๆ ได้รับการนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยง สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ประกอบด้วย เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม กฎหมาย ข้อบังคับ การเงิน สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

๒.๒ การกำหนดสภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายในหมายถึงสิ่งที่อยู่ภายในองค์กร ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงจะต้องสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับวัฒนธรรมกระบวนการ และโครงสร้างขององค์กร โดยสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ประกอบด้วย นโยบาย วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์พันธกิจและกลยุทธ์ที่จะต้องประสบ ความสำเร็จ ชีตความสามารถขององค์กร ในรูปของทรัพยากร และความรู้ ระบบสารสนเทศ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียภายในองค์กร การรับรู้ คุณค่า และวัฒนธรรมองค์กร โครงสร้าง เช่น ระบบการจัดการ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ ๓ : การประเมินความเสี่ยง (risk assessment) การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ ๓ กระบวนการ ดังต่อไปนี้

๓.๑การระบุความเสี่ยง (risk identification) การระบุความเสี่ยง หมายถึงองค์กรจะต้องทำการระบุถึงแหล่งที่มาของความเสี่ยง และระบุปัจจัยเสี่ยง ตลอดจนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ เหตุการณ์ และ สาเหตุ รวมถึงผลที่จะตามมา เป้าหมายของขั้นตอนนี้จะเป็นการจัดทำรายการของความเสี่ยง จากเหตุการณ์ที่ทำให้ความสำเร็จของวัตถุประสงค์เพิ่มขึ้น ป้องกันไม่ให้เกิดความสำเร็จขึ้น ลดระดับความสำเร็จลง หรือ ทำให้ความสำเร็จเกิดการล่าช้า

๓.๒การวิเคราะห์ความเสี่ยง (risk analysis) การวิเคราะห์ความเสี่ยงจะเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยง และการตัดสินใจในการจัดการกับความเสี่ยง โดยการพิจารณาถึงผลกระทบ (impact) และโอกาสในการเกิด (likelihood) ความเสี่ยง การวิเคราะห์อาจจะเป็นได้ทั้งการวิเคราะห์เชิง คุณภาพ (qualitative) กึ่งปริมาณ (semi-quantitative) หรือเชิงปริมาณ(quantitative) หรือผสมผสานกันไป

๓.๓การประเมินความเสี่ยง (risk evaluation) เป้าหมายของการประเมินความเสี่ยงจะบ่งบอก ถึงระดับความสำคัญ (degree of risk) ของความเสี่ยง ซึ่งเป็นสถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ผลกระทบและโอกาสของแต่ละปัจจัยเสี่ยง ซึ่งแบ่งเป็นระดับ เช่น สูงมาก สูง ปานกลาง และต่อองค์กรจะเป็นผู้พิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยงเพื่อนำมาดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๔ : การจัดการความเสี่ยง (treat the risks) แนวทางในการจัดการความเสี่ยง จะประกอบด้วย

๔.๑การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (risk avoidance) เป็นการเลี่ยงกิจกรรมที่เป็นสาเหตุนำมาซึ่งความเสี่ยงโดยการตัดสินใจที่จะไม่เริ่มต้น หรือดำเนินการต่อในกิจกรรมที่เกิดความเสี่ยงขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อองค์กร เช่น การหยุดดำเนินการ การยกเลิกโครงการหรือการมอบให้ผู้บริการภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน

๔.๒การลดความเสี่ยง (risk reduction) เป็นการลดความถี่หรือโอกาสที่จะเกิด (likelihood) ความเสี่ยงหรือการผลกระทบ (impact) หรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้น โดยการควบคุมภายในหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเพื่อช่วยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ลดความเสียหายหรือทั้งสองอย่าง เช่น การฝึกอบรมให้กับบุคลากร การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนสำรองเพื่อรับมือไว้ล่วงหน้าก่อนที่ ความสูญเสียจะเกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงและช่วยให้ลดระดับความรุนแรงของ ความสูญเสียลงได้

๔.๓ การแบ่งปันความเสี่ยงให้กับหน่วยงานอื่นๆ (risk sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อช่วยลดโอกาสที่จะเกิด ความเสี่ยงหรือระดับ ความรุนแรงของ ความเสียหายจากความเสี่ยงหนึ่งๆ เช่น การทำประกันภัยในรูปแบบต่างๆ การจัดหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาดำเนินการแทนในกรณีที่บุคลากรภายนอกนั้นมีทักษะหรือความชำนาญมากกว่า เป็นต้น

๔.๔ การยอมรับหรือเก็บรักษาความเสี่ยงไว้ (risk acceptance) เป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานสามารถยอมรับได้เนื่องจากความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยและผลกระทบต่อความเสี่ยงไม่มากหรือเป็นความเสี่ยงที่มีต้นทุนในการจัดการความเสี่ยงสูงไม่คุ้มค่ากับผลที่จะได้รับ

ขั้นตอนที่ ๕ :การเฝ้าติดตามและการทบทวนความเสี่ยง(monitor and review) องค์กร
 จะต้องจัดให้มีการเฝ้าติดตามและทบทวนไว้เป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง โดย จะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบเวลาในการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้การเฝ้าติดตามและทบทวน จะต้องครอบคลุมในทุกๆส่วนของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

หลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

- ✚ ด้านกลยุทธ์ (Strategic : S)
- ✚ ด้านปฏิบัติงาน (Operation : O)
- ✚ ด้านการเงิน (Financial : F)
- ✚ ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (Compliance : C)

ประเภทความเสี่ยง	กระบวนการ/กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	การบริหารงาน	-กำหนดกลยุทธ์ผิดพลาด ไม่นำไปปฏิบัติ และ เป้าหมายขององค์กร
	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	-กิจกรรมตามแผนกลยุทธ์ ไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุ วัตถุประสงค์องค์กรได้
	การส่งมอบทางกลยุทธ์	-กลยุทธ์ขององค์กร ขาดการสนับสนุนหรือ สถานการณ์อื่นไม่สามารถ เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ได้

ประเภทความเสี่ยง	กระบวนการ/กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน	บุคลากรในหน่วยงาน	-ขาดทักษะ, ความชำนาญและ ความรู้เฉพาะทาง
	ความปลอดภัย	-เกิดอุบัติเหตุ หรือได้รับ อันตรายจากการปฏิบัติงาน
	เทคโนโลยี/นวัตกรรม	-เทคโนโลยีล้าสมัย -ถูกละเมิด หรือ ละเมิดลิขสิทธิ์
	สิ่งแวดล้อม	-สร้างมลพิษแก่ชุมชนรอบข้าง -สร้างความเดือดร้อนแก่ ประชาชน

ประเภทความเสี่ยง	กระบวนการ/กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
ความเสี่ยงด้านการเงิน	งบประมาณ	-มีข้อผิดพลาด เกินงบกำหนดเวลา -งบประมาณไม่เพียงพอ ต่อการดำเนินงาน
	หนี้สิน	-อาจขาดสภาพคล่อง ในการชำระหนี้ -เกิดหนี้สูญจากลูกหนี้
	ตลาดสินค้าและการเงิน	-การเปลี่ยนแปลงของ ราคาวัตถุดิบ, อัตรา แลกเปลี่ยน, ดอกเบี้ย, ราคา

ประเภทความเสี่ยง	กระบวนการ/กิจกรรม	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ	การละเมิดสัญญา	-ดำเนินการไม่เสร็จตาม กำหนดสัญญา -กระบวนการดำเนินงานไม่ ปฏิบัติตามข้อตกลง
	การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ	-ผู้เสียผลประโยชน์หรือ บุคลากรขององค์กรต่อต้าน กฎระเบียบใหม่ -องค์กรได้รับริบหรี่ ศักยภาพทางตลาดจาก การเปลี่ยนแปลงกฎ กฎหมาย

 นำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ๑๐ ประการ มาร่วมพิจารณา

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบไปด้วย ๑๐ องค์ประกอบ ดังนี้

๑) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์

และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๒) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับ

ดูแล ที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

๓) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการ

ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

๔) **หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability)** หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

๕) **หลักความโปร่งใส (Transparency)** หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

๖) **หลักการมีส่วนร่วม (Participation)** หมายถึง การกระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอ ปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

๗) **หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)** หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย การปรับปรุง กระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

๘) **หลักนิติธรรม (Rule of Law)** หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมายกฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๙) **หลักความเสมอภาค (Equity)** หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิงถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการสภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม

๑๐) **หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)** หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

การประเมินความเสี่ยง ดำเนินการวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงาน ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๑) **กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง** ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Risk Matrix) โดยกำหนด เกณฑ์ในการประเมินของโครงการ/กิจกรรมขึ้น ซึ่งสามารถกำหนดได้ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมในการดำเนินงานและลักษณะของผลจากการดำเนินงาน โดยเกณฑ์ในเชิงปริมาณจะเหมาะกับ หน่วยงานที่มีข้อมูลตัวเลข หรือจำนวนมาใช้ในการวิเคราะห์ สำหรับหน่วยงานที่มีข้อมูลในเชิงพรรณนาไม่สามารถ ระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

(๑.๑) ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงปริมาณ		
ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า
๔	สูง	๑-๖ เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	๑ ปีต่อครั้ง
๒	น้อย	๒ ปีต่อครั้ง
๑	น้อยมาก	๓ ปีต่อครั้ง

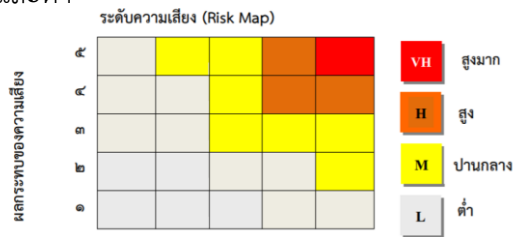
ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) เชิงคุณภาพ		
ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง
๒	น้อย	อาจมีโอกาสเกิดแต่นานๆ ครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดในกรณีเว้น

(๑.๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เกิดความเสียหายสูง
๔	สูง	เกิดความเสียหายค่อนข้างสูง
๓	ปานกลาง	เกิดความเสียหายบ้าง
๒	น้อย	เกิดความเสียหายน้อย
๑	น้อยมาก	เกิดความเสียหายน้อยมาก

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายความสำเร็จมากกว่า ๘๕%
๔	สูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายความสำเร็จ ๗๐%
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายความสำเร็จ ๕๐%
๒	น้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายความสำเร็จ ๓๐%
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายความสำเร็จ ต่ำกว่า ๑๐%

๑.๓) ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ

๒.การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง

แต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ขั้นตอนในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

๒.๑ พิจารณาโอกาส/ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๒ พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อองค์กร/ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร /แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด VH H M L สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ

๓.การจัดลำดับความเสี่ยงเมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว นำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร /แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมภายในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะ เกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ประเมินได้โดยจัดเรียงลำดับจากระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำและเลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงและปานกลางมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ในการประเมินความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนด แผนภูมิความเสี่ยง ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับ ความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบที่เกิดขึ้นและขอบเขตของระดับความเสี่ยง ที่สามารถยอมรับได้ ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งใช้ เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับคะแนนความเสี่ยง	จัดระดับความเสี่ยง	กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง	พื้นที่สี
๑ - ๘	ต่ำ	ยอมรับความเสี่ยง	ขาว
๙ - ๑๕	ปานกลาง	ยอมรับความเสี่ยง (มีมาตรการติดตาม)	เหลือง
๑๖ - ๒๔	สูง	ควบคุมความเสี่ยง (มีแผนควบคุมความเสี่ยง)	น้ำตาล
๒๕	สูงมาก	ถ่ายโอนความเสี่ยง	แดง

๔) การประเมินการควบคุมที่มีอยู่ การประเมินการควบคุมที่มีอยู่ เป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุม ความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร/หน่วยงาน ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่างๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้หลังจากประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การวิเคราะห์การควบคุม เดิมที่มีอยู่ก่อนว่าได้มีการจัดการควบคุมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงไว้อย่างไร รวมทั้งพิจารณาด้วยว่าการควบคุมที่ได้ กำหนดไว้แล้วนั้น ได้มีการนำมาปฏิบัติด้วยหรือไม่และได้ผลเป็นอย่างไร วิธีการประเมินมาตรการควบคุม คือ พิจารณาปัจจัยเสี่ยงที่ประเมินแล้วว่ามีระดับความเสี่ยงอยู่ใน ระดับสูงหรือปานกลาง และเมื่อจัดลำดับความเสี่ยงแล้วเป็นความเสี่ยงที่อยู่ในลำดับต้นๆ ซึ่งเป็นการแสดง ให้เห็นว่าปัจจัยเสี่ยงนั้นสามารถส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการแต่ละความเสี่ยง

๔.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง : ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง โดยการหยุดยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือโครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง

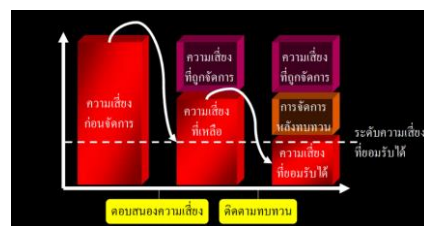
๔.๒ การควบคุมความสูญเสีย : พยายามลดความเสี่ยงโดยการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง รวมถึงลดความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงจะเกิดขึ้น

๔.๓.การยอมรับความเสี่ยงไว้เอง : หากทำการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าไม่มีวิธีการจัดการความเสี่ยง ใดเลยที่ เหมาะสม เนื่องจากต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ อาจต้องยอมรับความเสี่ยง แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น

๔.๔ การถ่ายโอนความเสี่ยง : ยกภาระในการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงให้ผู้อื่น

๕) **การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)** การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) เป็นการนำกลยุทธ์ มาตรการ หรือแผนงาน มาใช้ปฏิบัติ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง หรือลดความเสียหายของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยง ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ยังไม่มีกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง หรือที่มีอยู่แต่ยังไม่เพียงพอ และนำมาวางแผนจัดการความเสี่ยง ดังนั้น เมื่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบมาตรการ/แนวทางการบริหารความเสี่ยงทราบ ความเสี่ยงขององค์กรที่ยังเหลืออยู่จากการประเมินความเสี่ยง โดยประเมินการควบคุมแล้ว พบว่ามีกิจกรรม ควบคุมที่ยังไม่ทำให้ความเสี่ยง ลดลงไปได้จนเป็นที่น่าพอใจ หรือยังมีความเสี่ยงหลงเหลืออยู่ ให้นำกิจกรรมควบคุม นั้น มากำหนดเป็นวิธีการจัดการความเสี่ยง เพื่อใช้ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงต่อไป เมื่อสิ้นสุดระยะเวลา ดำเนินการตามแผนบริหาร ความเสี่ยงแล้ว ให้มีการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ในรอบแผนต่อไป

๖) **การติดตามผล การติดตามผล** เป็นการติดตามผลหลังจากได้ดำเนินการตามแผนบริหาร ความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้มั่นใจ ว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผล ต่อความสำเร็จ ความรุนแรง ของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการควบคุม มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ

๖.๑ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมกับวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผล การจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่

๖.๒ เป็นการติดตามความคืบหน้าของมาตรการควบคุม ที่เป็นการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตาม กำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ วิธีการจัดการ ความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการใด ควรปรับเปลี่ยน และ นำผลการติดตามไปรายงานให้ ผู้บริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้จัดทำ โดยกำหนดติดตาม ในการรายงาน นอกจากจะรายงานตามแบบฟอร์มที่ กำหนดแล้ว ต้องมีการติดตามผลจากการปฏิบัติงานและการบริหารงานตาม กรอบระยะเวลาที่กำหนด

๗) **การรายงานผล** การรายงานผล เป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดการ ความเสี่ยงว่ายังมีความเสี่ยงที่ ยังเหลืออยู่หรือไม่ ถ้ายังเหลืออยู่มีอยู่ในระดับใด และมีวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร รับทราบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือข้อมูลประกอบการบริหารขององค์กรต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

เพื่อสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศเพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก

และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ

เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่

(๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเก่งทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

(๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคอร์ปใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อม ทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบ อ้อม อารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็ ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

ได้น้อมนำหลัก“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่ ๙-๑๑ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืดหยุ่นอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ ๑๐ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล

ในสังคมไทย

- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๘ : การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ : ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ.๒๕๖๒ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

มาตรา ๕๐ หน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๓) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๘) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการ ปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใดๆในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(๑) ให้น้ำสะอาดหรือน้ำประปา

(๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์

(๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

(๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

(๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

(๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้

(๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

(๙) เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

นอกจากหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลแล้วในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ด้วยเช่นกันในมาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(๔) การสาธารณสุข โภชนา และการก่อสร้างอื่น ๆ

(๕) การสาธารณสุข

(๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

(๗) การพาณิชย์ และส่งเสริมการลงทุน

(๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(๙) การจัดการศึกษา

(๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณูปโภค
สถานอื่น ๆ
- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต
และทรัพย์สิน
- (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อมูลเทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด จัดตั้งขึ้น ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลสันมะเค็ด เป็นเทศบาลตำบลสันมะเค็ด ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ประกาศลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

-พื้นที่ ๖๖.๑๘๙ ตร.กม.(๒๕.๕๕๖ ตร.ไมล์)

-ประชากร (๒๕๖๓) ๑๑,๑๖๘ คน

-ความหนาแน่น ๑๖๘.๗๒ คน/ตร.กม. (๔๓๗.๐ คน/ตร.ไมล์)

-รหัส อปท ๐๕๕๗๐๕๑๖

-ที่อยู่ ๓๑๐ หมู่ที่ ๓ บ้านสันนคร สำนักงานเทศบาลตำบลสันมะเค็ด ตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ๕๗๑๒๐

-โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๒๗๑๕๓-๕๕

-แฟกซ์ ๐๕๓-๗๒๗๑๕๖

วิสัยทัศน์

“สันมะเค็ดน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม นำเกษตรพัฒนา ประชาเป็นสุข”

พันธกิจ (Mission)

- ๑.พัฒนาด้านการศึกษา
- ๒.พัฒนาด้านคุณภาพชีวิต
- ๓.พัฒนาด้านการท่องเที่ยวเศรษฐกิจการเกษตรและอุตสาหกรรม
- ๔.พัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕.พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ๖.พัฒนาด้านการเมืองและการบริหารแนวทางการพัฒนา
- ๗.พัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

“เพื่อพัฒนาตำบลให้เป็นตำบลที่เจริญในทุกด้าน ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี”

ยุทธศาสตร์ตำบลสันมะเค็ด

๑. ยุทธศาสตร์ การขจัดความยากจน พัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทรัพยากรมนุษย์สังคมและการเมือง
๔. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาและมุ่งมั่นพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๕. ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและการพัฒนาเครือข่ายประชาธิปไตย

๑. ยุทธศาสตร์ การขจัดความยากจน พัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานให้เป็นสินค้า (OTOP) สู่อุตสาหกรรม
- (๒) ส่งเสริมให้มีมาตรการทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพและผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในตำบล

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ

แนวทางการพัฒนา

- (๑) พัฒนาระบบคมนาคมและสาธารณูปโภคและส่งเสริมให้ตำบลสันมะเค็ดเป็นเมืองหน้าอยู่
- (๒) พัฒนาด้านการคมนาคมให้มีการเชื่อมต่อทั่วทั้งตำบล

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทรัพยากรมนุษย์สังคมและการเมือง

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (๒) ส่งเสริมด้านการศาสนา
- (๓) ส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (๔) ส่งเสริมด้านสาธารณสุข การกีฬาและนันทนาการ
- (๕) ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

๔. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาและมุ่งมั่นพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- (๒) สร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน/หมู่บ้านโดยใช้วิธีการสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินงาน
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ระบบสหกรณ์เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน/หมู่บ้าน

๕. ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- (๑) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติอย่างอนุรักษ์
- (๒) พัฒนาแหล่งน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
- (๓) ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและการบำบัดน้ำเสีย

๖. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและการพัฒนาเครือข่ายประชาธิปไตย

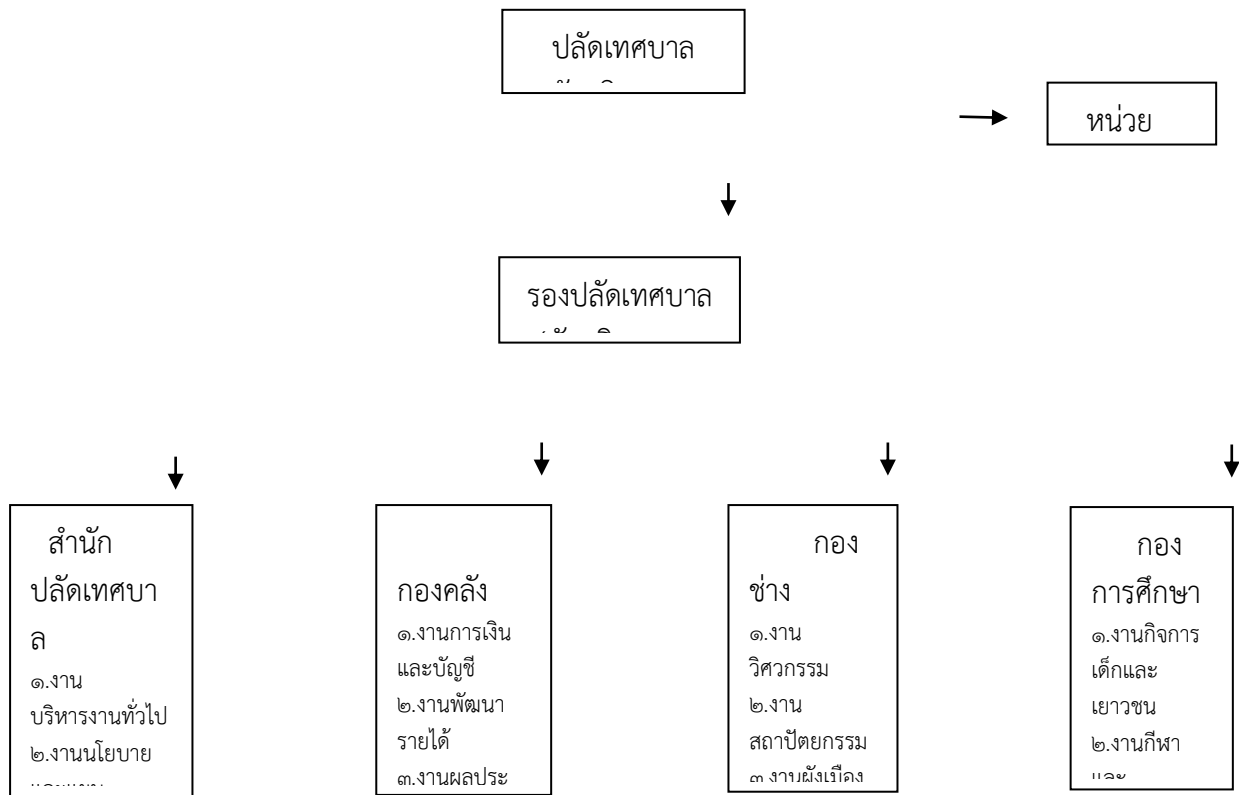
แนวทางการพัฒนา

- (๑) ปรับปรุงระบบการให้บริการประชาชน พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

- ๑) พัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่
- ๓) พัฒนาการให้บริการประชาชน และเน้นการมีส่วนร่วม
- ๔) ประชาชนในตำบลสันมะเค็ดสุขภาพดีถ้วนหน้า

โครงสร้างส่วนราชการตามแผนอัตรากำลังเทศบาลตำบลสันมะเค็ด

การวิเคราะห์การกำหนดตำแหน่ง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ได้วิเคราะห์การกำหนดตำแหน่งจากภารกิจที่จะดำเนินการในแต่ละส่วนราชการ ในระยะเวลา ๓ ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าปริมาณในแต่ละส่วนราชการมีเท่าใด เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่า จะใช้ตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด ในส่วนราชการนั้น จึงจะเหมาะสมกับภารกิจ ปริมาณงาน เพื่อให้คุ้มค่าต่อค่าใช้จ่าย งบประมาณของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด และการบริหารงานบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดังนี้

นักบริหารท้องถิ่น	
๑.	ปลัดเทศบาลตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับกลาง)
๒.	รองปลัดเทศบาลตำบล (นักบริหารงานท้องถิ่น ระดับต้น)
สำนักปลัด	
๓	หัวหน้าสำนักปลัด (นักบริหารงานทั่วไป ระดับต้น)
๔	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
๕	หัวหน้าฝ่ายธุรการ (ว่าง)
๖.	หัวหน้าฝ่ายรักษาความสงบ (ว่าง)
๗	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๘	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
๙	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
๑๐	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๑๑	นิติกรปฏิบัติการ
๑๒	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
๑๓	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
พนักงานจ้างตามภารกิจ	
๑๔	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ)
๑๕	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ)
๑๖	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ)
๑๗	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ) (ว่าง)
๑๘	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกัน (ผู้มีคุณวุฒิ) (ว่าง)
๑๙	พนักงานขับเครื่องจักรกลขนาดเบา (ผู้มีทักษะ) (ว่าง)
พนักงานจ้างทั่วไป	
๒๐	คนงาน
๒๑	คนงาน
๒๒	คนงาน
๒๓	คนงาน
๒๔	คนงาน
๒๖	คนงาน

กองคลัง		
๒๗	ผู้อำนวยการกองคลัง (นักบริหารงานการคลัง ระดับต้น)	
๒๘	หัวหน้าฝ่ายพัฒนารายได้ (นักบริหารงานการคลัง ระดับต้น)	(ว่าง)
๒๙	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ	
๓๐	นักวิชาการจัดเก็บรายได้ชำนาญการ	(ว่าง)
๓๑	เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน	
๓๒	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน	
๓๓	เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ชำนาญงาน	(ว่าง)
พนักงานจ้างตามภารกิจ		
๓๔	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัสดุ (ผู้มีคุณวุฒิ)	
๓๕	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัสดุ (ผู้มีคุณวุฒิ)	
๓๖	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ (ผู้มีคุณวุฒิ)	
๓๗	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ)	(ว่าง)
๓๘	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี (ผู้มีคุณวุฒิ)	(ว่าง)
พนักงานจ้างทั่วไป		
๓๙	คนงาน	

กองช่าง		
๔๐	ผู้อำนวยการกองช่าง (นักบริหารงานช่าง ระดับต้น)	
๔๑	หัวหน้าฝ่ายแบบแผนและก่อสร้าง (นักบริหารงานช่างระดับต้น)	(ว่าง)
๔๒	นายช่างโยธาอาวุโส	
๔๓	นายช่างโยธาปฏิบัติงาน	
พนักงานจ้างตามภารกิจ		
๔๔	ผู้ช่วยนายช่างโยธา (ผู้มีคุณวุฒิ)	
๔๕	ผู้ช่วยนายช่างโยธา (ผู้มีคุณวุฒิ)	(ว่าง)
๔๖	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ)	
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม		
๔๗	ผู้อำนวยการกองการศึกษา (นักบริหารงานการศึกษา ระดับต้น)	
๔๘	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	
๔๙	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	
๕๐	เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน	
๕๑	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี	(ว่าง)
พนักงานจ้างตามภารกิจ		
๕๒	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ (ผู้มีคุณวุฒิ)	

โรงเรียนเทศบาล ๑ (ชุมชนสันมะเค็ด)		
๕๓	ผู้อำนวยการสถานศึกษา (นักบริหารงานสถานศึกษา)	(ว่าง)
๕๔	ครูผู้ช่วย	(ว่าง)
๕๕	ครูผู้ช่วย	(ว่าง)
๕๖	ครูผู้ช่วย	(ว่าง)
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันมะเค็ด (บ้านกล้วย)		
๕๗	ครู (คศ.๒)	
๕๘	ครู (คศ.๒)	
๕๙	ครู (คศ.๒)	
๖๐	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	(ว่าง)
๖๑	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	
๖๒	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีคุณวุฒิ)	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันมะเค็ด (บ้านสันนคร)		
๖๓	ครู (คศ.๒)	
๖๔	ครู (คศ.๒)	
๖๕	ครู (คศ.๒)	
๖๖	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	
๖๗	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	
๖๘	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	
๖๙	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	
๗๐	ผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีทักษะ)	
๗๑	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก (ผู้มีคุณวุฒิ)	
หน่วยตรวจสอบภายใน		
๗๒	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ	

สรุปกรอบอัตรากำลังพนักงาน ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖)

ลำดับที่	ส่วนราชการ	กรอบอัตรากำลังเดิม	กรอบอัตรากำลังที่ คาดว่า จะต้องใช้ใน ช่วงระยะเวลา ๓ ปี ข้างหน้า			อัตรากำลังคน						หมายเหตุ
			๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓		
						+	-	+	-	+	-	
๑	สำนักปลัด (๐๑)	๒๖	๒๖	๒๖	๒๖	-	-	-	-	-	-	
๒	กองคลัง (๐๔)	๑๓	๑๓	๑๓	๑๓	-	-	-	-	-	-	
๓	กองช่าง (๐๕)	๗	๗	๗	๗	-	-	-	-	-	-	
๔	กองการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม(๐๘)	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	-	-	-	-	-	-	
๕	หน่วยตรวจสอบ ภายใน(๑๒)	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-	-	-	
รวม		๗๒	๗๒	๗๒	๗๒	-	-	-	-	-	-	

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ได้ประยุกต์หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ ร่วมกับ ระบบมาตรฐาน ISO ๓๑๐๐๐ และระบบบริหารงานคุณภาพ ISO ๙๐๐๑:๒๐๑๕ (Risk and Opportunities) ครอบคลุมการจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งเน้นให้เกิด Risk Awareness Culture ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอน การบริหารจัดการความเสี่ยงตั้งแต่การระบุปัจจัยเสี่ยง สาเหตุความเสี่ยงที่จะทำให้อันตรายถึงชีวิตที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดระดับความเสี่ยง ตลอดจน จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ติดตามแผนการดำเนินงาน ภายใต้ ๘ องค์ประกอบ ได้แก่

- กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง
- การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
- ความมุ่งมั่นของผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้บริหารระดับสูง
- การสร้างและรักษาบุคลากรและวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร
- การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง
- การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
- การกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ
- การใช้ข้อมูลสารสนเทศ
- การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๑. ขอบเขตบริบทภายในและภายนอกองค์กร (INTERNAL & EXTERNAL CONTEXT)

๑.๑ บริบทภายในองค์กร (Internal Context)

๑) ระบบ (System) เทศบาลตำบลสันมะเค็ด มีระบบการบริหารงานที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน และมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒) บุคลากร (Staff) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงตามตำแหน่งงาน ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีการส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากร โดยการ สนับสนุนการฝึกอบรม และให้มีการรายงานผลการฝึกอบรม ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้ (Knowledge Management: KM) เพื่อเผยแพร่ให้พนักงานได้นำไปใช้ประโยชน์

๓) ทักษะ (Skill) บุคลากรมีทักษะในการปฏิบัติงานได้หลากหลายและสามารถทำงานได้เฉพาะทาง ตรงตาม ภาระงาน (Job Description) และมีประสบการณ์ในการทำงานที่สามารถพัฒนาต่อยอด ในการทำงานภารกิจอื่นๆ ได้อีก

๔) โครงสร้าง (Structure) เทศบาลตำบลสันมะเค็ด มีโครงสร้างองค์กรที่ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานและกำหนดบทบาท หน้าที่แต่ละสำนัก/กอง รวมถึงได้มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๕) กลยุทธ์ (Strategy) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่น และทบทวนตามรอบการ ทบทวนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นความต้องการจากประชาชน เพื่อน นำมาปรับกลยุทธ์ การ ดำเนินงาน ภายใต้การเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ฯลฯ

๑.๒ บริบทภายนอก (External Context)

๑) การเมือง (Politic) เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ และแผนทุกระดับ

๒) กฎระเบียบ/กฎหมาย (Law) เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ประกาศ หนังสือสั่งการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๑.๓ การวิเคราะห์ SWOT Analysis

จากข้อมูลสภาพทั่วไปรวมทั้งข้อมูลเฉพาะแต่ละด้าน ตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่กำลังเผชิญอยู่ เทศบาลตำบลสันมะเค็ดได้มีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอก และกำหนดเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑.พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ทรัพยากรดินมีความอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว</p> <p>๒. มีโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนด้านการเกษตร</p> <p>๓. มีผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ</p> <p>๔.มีงานเทศกาลประจำปี</p> <p>๕.มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมทั้งตำบล ทำให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค</p> <p>๖.มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ จำนวน ๒ แห่ง ในการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชนในเบื้องต้น</p>	<p>๑.เกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองในเชิงธุรกิจ โดยเฉพาะการจัดหาวัตถุดิบ และการทำการตลาด</p> <p>๒.เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาต้นทุนสูง และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง</p> <p>๓.กระบวนการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาของภาครัฐ ยังไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้ทันท่วงที</p> <p>๔.ขาดการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งจากภาคประชาชนในพื้นที่</p> <p>๕.เส้นทางคมนาคมภายในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ทางการเกษตร ยังไม่ได้มาตรฐาน</p> <p>๖.ประชากรผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ยังขาดการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน</p> <p>๗.ขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ</p>

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<p>๑.แนวโน้มรัฐบาลและแนวโน้มผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตอาหารปลอดภัย เอื้อต่อการพัฒนาการเกษตรในตำบลสันมะเค็ด</p> <p>๒.นโยบายการปฏิรูประบบราชการที่เน้นการบริหารราชการแบบบูรณาการ และนโยบายประชารัฐ ทำให้การขับเคลื่อนพัฒนาของราชการมีประสิทธิภาพและคล่องตัว</p> <p>๓.รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer การเกษตรแปลงใหญ่ การส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจฐานราก</p> <p>๔.การเติบโตของเครือข่ายและการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตและอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการใช้สื่อ Social Media เป็นโอกาสทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายของจังหวัดเชียงราย</p>	<p>๑.การเปลี่ยนแปลงของระเบียบหรือหนังสือสั่งการที่ไม่ตรงตามบริบทการบริหารงานในพื้นที่ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๒.ภัยธรรมชาติ โรคระบาด โควิด-๑๙ (อุทกภัย , ภัยแล้ง , वादภัย , การแพร่ระบาดของศัตรูพืช และโรคระบาดของสัตว์ปีก)</p> <p>๓.ปัญหาการเมืองทำให้นโยบายรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงขาดความต่อเนื่อง</p>

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ได้กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการความเสี่ยงให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในองค์กรได้ถือปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร และเกิดเป็นวัฒนธรรมในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการความเสี่ยงถูกปลูกฝังอยู่ในองค์กรอย่างยั่งยืน โดยนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบตามแนวทาง COSO : ERM (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission:Enterprise Risk Management) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบทั้งองค์กร

๒. ให้กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนอัตรากำลัง

๓. ให้มีการติดตามปัจจัยที่เป็นเหตุแห่งความเสี่ยง ทบทวน รวมทั้งจัดทำรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

๔.ให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๕. ให้มีการเผยแพร่ความรู้สร้างความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนให้ตระหนักถึงความรู้รับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๑) การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรผ่านการจัดการองค์ความรู้

๒) ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง

๓) สนับสนุนกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดและจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๔) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยง และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการบริหารความเสี่ยง

๕) ติดตามทบทวนความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

๖) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๗) นำองค์ความรู้ขององค์กรสร้างมูลค่าตอบแทนสู่สังคม

วัตถุประสงค์การบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เพื่อให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๒. เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์และเป้าหมาย

๓. เพื่อให้เกิดการรับรู้ตระหนักและเข้าใจถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับองค์กร และหาวิธีจัดการ ที่เหมาะสมในการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๔. สร้างกรอบและแนวทาง ในการดำเนินงานให้แก่บุคลากร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๕. เพื่อให้มีระบบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง และเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ได้กำหนดวัตถุประสงค์การบริหารจัดการความเสี่ยงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และทิศทางการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด โดยใช้หลัก SMART (ชัด-วัด-ปฏิบัติ-สม-เวลา)

 Specific	=	ชัดเจน
 Measurable	=	วัดได้
 Achievable	=	ปฏิบัติได้
 Reasonable	=	สมเหตุสมผล
 Time Constrained	=	มีกรอบเวลา

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง

โครงสร้างของการบริหารจัดการความเสี่ยง ไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเพียงแบบเดียว แต่ต้องมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละองค์กร โดยจะพิจารณาได้จากวัฒนธรรม ความซับซ้อนของการดำเนินงาน ประเภทและลักษณะขององค์กรเป็นองค์ประกอบ สิ่งสำคัญของโครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง คือการที่ผู้บริหาร คณะกรรมการ พนักงานของเทศบาลตำบลสันมะเค็ดทุกระดับมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลขององค์กรจะช่วยให้การประเมิน ควบคุมและติดตามความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงาน และทำให้เกิดความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยทุกคนในองค์กรอยู่ภายใต้กรอบเดียวกัน

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยควรประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เช่น นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกอง/สำนัก
๓. สำนัก/กองหรือผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่รับผิดชอบ นำเอาวิสัยทัศน์ขององค์กรในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงไปกำหนดเป็นนโยบายและวิธีการปฏิบัติการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นทางการ จะทำให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับในแต่ละสำนัก/กองต่างๆ มีความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งมีผลให้เกิดการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทันท่วงที ป้องกันความสูญเสียและเพิ่มโอกาสการบริการราชการที่ดีให้กับเทศบาล

บทบาทและความรับผิดชอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

โดยจะต้องเข้าใจถึงความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบร้ายแรงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และทำให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงนั้นๆ

คณะกรรมการระดับสำนัก/กอง

๑. ต้องทำให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในระดับสำนัก/กองที่เหมาะสมเพื่อจัดการความเสี่ยงของแต่ละสำนัก/กอง
๒. มีหน้าที่กำกับดูแลและติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นอิสระ
๓. ติดตามประสิทธิภาพการทำงานของแต่ละงานในสำนัก/กองเพื่อลดอัตราความเสี่ยง
๓. รายงานต่อนายกเทศมนตรี(ประธานกรรมการ)เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงในสำนัก/กองของตนเอง
๔. คณะกรรมการระดับสำนัก/กองต้องมีการสื่อสารกับคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ระดับสำนัก/กองเพื่อให้เข้าใจความเสี่ยงที่สำคัญและเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับการควบคุมภายใน

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

๑. มีหน้าที่ในการพิจารณาและอนุมัตินโยบายและกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. ติดตามการพัฒนากรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. ติดตามกระบวนการบ่งชี้และการประเมินความเสี่ยง
๔. ประเมินและอนุมัติแผนการจัดการความเสี่ยง
๕. รายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยง
๖. มีการสื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญ
๗. มีหน้าที่ติดตามความเสี่ยงที่สำคัญทั้งองค์กร และทำให้มั่นใจได้ว่ามีแผนการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสม
๘. ส่งเสริมนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง และทำให้มั่นใจว่ากระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงได้รับการปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร
๙. ต้องติดตามความเสี่ยงทางกลยุทธ์และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการที่สำคัญ และทำให้มั่นใจได้ว่ามีแผนการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม
๑๐. ส่งเสริมวัฒนธรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้มั่นใจ ว่าผู้อำนวยการกอง/สำนักให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ตนเองรับผิดชอบ
๑๑. ต้องทำให้มั่นใจการปฏิบัติงานรายวันมีการประเมินและรายงานความเสี่ยงอย่างเพียงพอ
๑๒. มีการส่งเสริมพนักงานในฝ่ายให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑๓. มีหน้าที่ระบุและรายงานความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการฝ่าย และเข้าร่วมในการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง และนำแผนไปปฏิบัติ

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ต้องปฏิบัติหน้าที่ประจำวันแทนคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. จัดทำนโยบายความเสี่ยง กรอบและกระบวนการให้กับหน่วยงาน และเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่ออนุมัติ
๓. มีหน้าที่ให้การสนับสนุนและแนะนำกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง แก่หน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กรตามที่มีการร้องขอผู้บริหารและบุคลากร มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และภารกิจของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด จัดให้มีระบบการบริหารที่ดีและเป็นไปอย่างเป็นระบบ และมีองค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีและครบถ้วน สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ เนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร
 ๒. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ สำคัญซึ่งจะทำให้พนักงานภายในองค์กรเข้าใจเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน
 ๓. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานเนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงาน และการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานนี้เป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร
 ๔. ช่วยให้การพัฒนางานองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกันการบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน
 ๕. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ปัจจัยสำคัญการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง
- การปฏิบัติตามกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร จะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับเจตนาธรรมณ์ การสนับสนุน การมีส่วนร่วม และความเป็นผู้นำของผู้บริหารระดับสูงในองค์กร ผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจความสำคัญในคุณค่าของการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อองค์กร มิฉะนั้นแล้วการบริหารจัดการความเสี่ยงไม่สามารถเกิดขึ้นได้

๒. ความเข้าใจความหมายความเสี่ยงตรงกัน

การใช้คำนิยามเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงแบบเดียวกัน จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย กระบวนการเพื่อใช้ในการบ่งชี้และประเมินความเสี่ยง และกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม ทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีจุดหมายร่วมกันในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓. กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

องค์กรทั่วไป จะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการความเสี่ยงได้นั้น จะต้องนำกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงมาปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

๔. การบริหารการเปลี่ยนแปลง ต้องมีการชี้แจง

การนำกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงมาปฏิบัติ องค์กรต้องมีการปรับวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้กับเข้าทุกระดับขององค์กร และต้องให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของผลที่องค์กร และแต่ละบุคคลจะได้รับจากการเปลี่ยนแปลง

๕. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารจัดการความเสี่ยง และวิธีปฏิบัติมีความสำคัญอย่างมาก เพราะการสื่อสารจะเน้นให้เห็นถึงการเชื่อมโยง ระหว่างการบริหารจัดการความเสี่ยงกับกลยุทธ์องค์กร การชี้แจงทำความเข้าใจต่อพนักงานทุกคนถึงความรู้รับผิดชอบของแต่ละบุคคลต่อกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง จะช่วยให้เกิดการยอมรับในกระบวนการและนำมาซึ่งความสำเร็จในการพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยง

๖. การวัดผลการบริหารจัดการความเสี่ยง

การวัดความเสี่ยงในรูปแบบผลกระทบและโอกาสที่อาจเกิดขึ้น จะทำให้ผู้บริหารสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและดำเนินการให้กระบวนการทั้งหมดเกิดความสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นการลดความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๗. การให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผู้บริหารและพนักงานทุกคนในองค์กร ควรต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้เข้าใจกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง และความรู้รับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการจัดการความเสี่ยง เพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์กร การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง

๘. การติดตามกระบวนการจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนสุดท้ายของปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการความเสี่ยง คือการกำหนดวิธีที่เหมาะสมในการติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยงการติดตามกระบวนการจัดการความเสี่ยง ควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

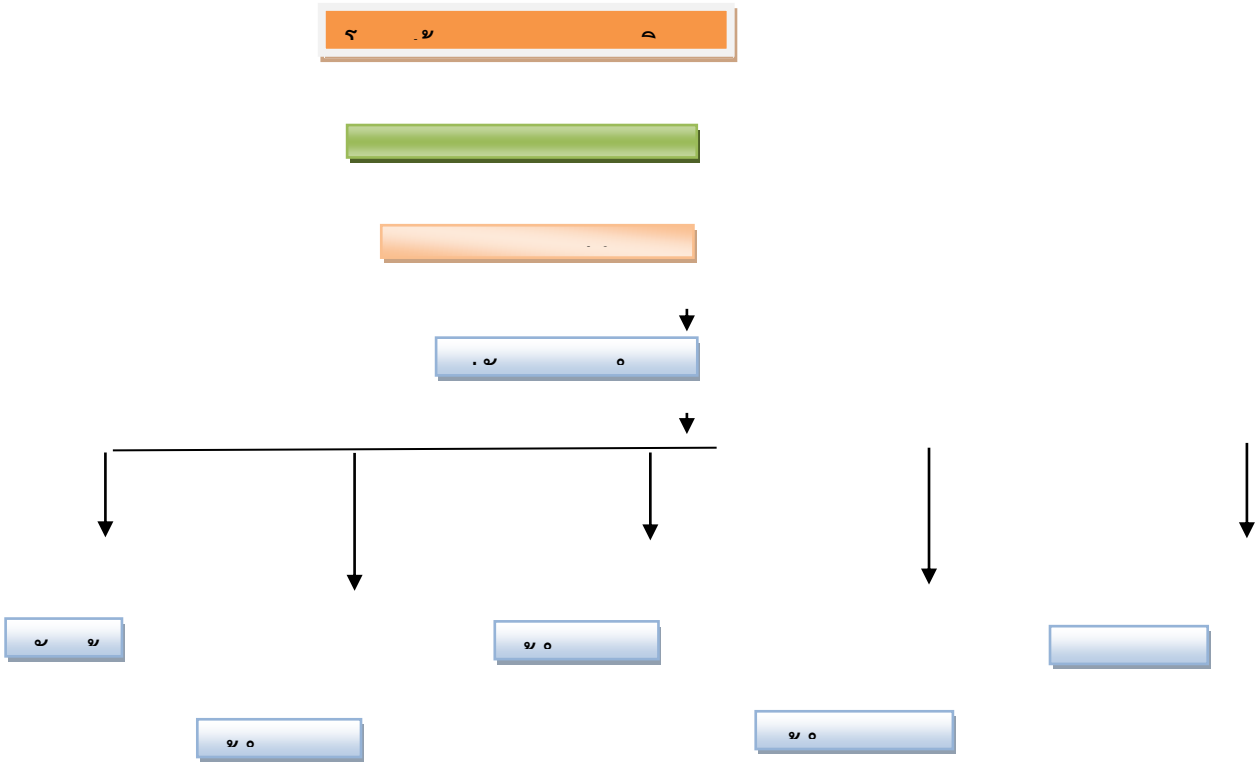
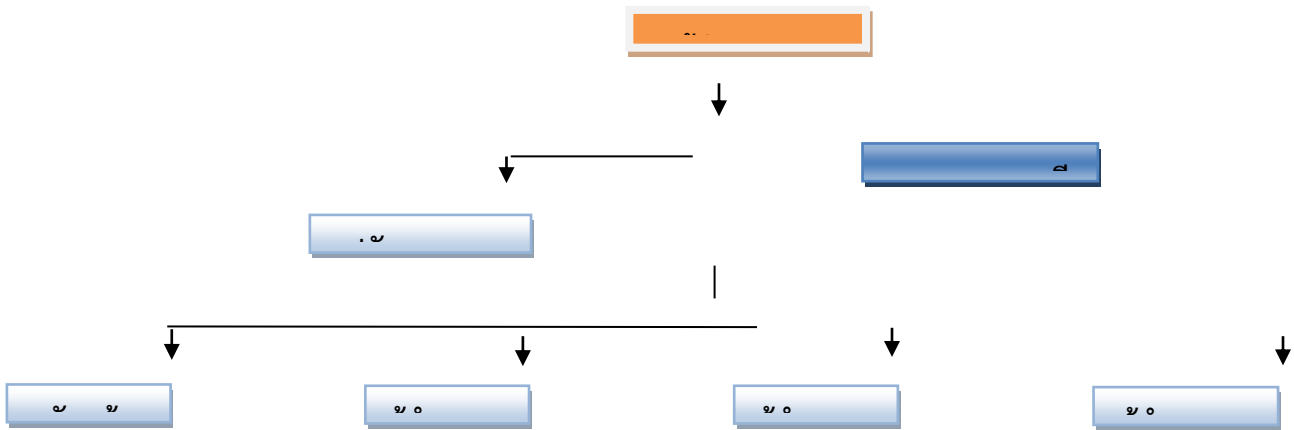
๘.๑ การรายงานและสอบทานขั้นตอนติดตามกระบวนการจัดการความเสี่ยง

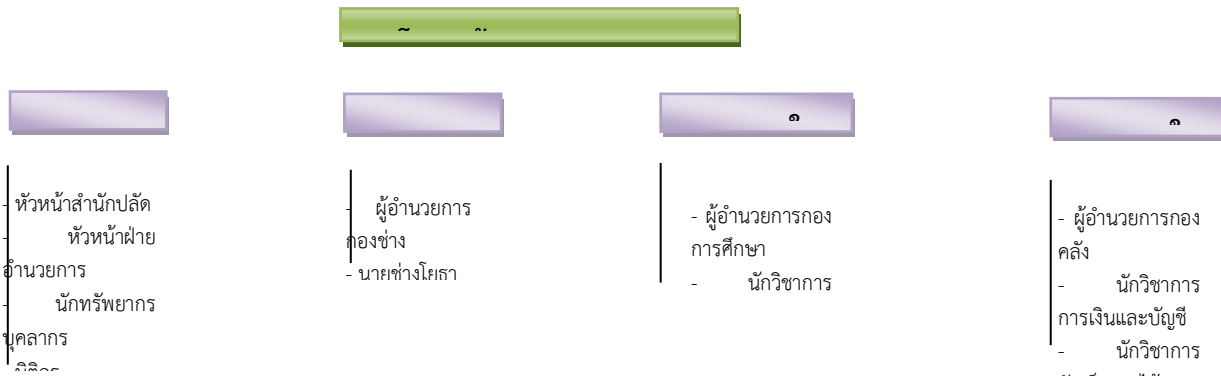
๘.๒ ความชัดเจนและสม่ำเสมอของการมีส่วนร่วม และความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง

๘.๓ บทบาทของผู้นำในการสนับสนุน และติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยง

๘.๔ การประยุกต์ใช้เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

โครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับ ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งเทศบาลตำบล สันมะเค็ด มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

๑. การวิเคราะห์องค์กร
๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓. การระบุความเสี่ยง
๔. การประเมินความเสี่ยง
๕. การตอบสนองความเสี่ยง
๖. การติดตามและทบทวน
๗. การสื่อสารและการรายงาน

๑. การวิเคราะห์องค์กร

ในการวิเคราะห์องค์กรหน่วยงานต้องเข้าใจเกี่ยวกับพันธมิตร์กำหนดอำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง รวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงาน โดยการวิเคราะห์องค์กรต้องวิเคราะห์ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร หน่วยงานอาจ เลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์องค์กร เช่น

-SWAT Analysis เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

- Strengths คือ จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
- Weaknesses คือ จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
- Opportunities คือ โอกาสที่จะสามารถดำเนินการได้ของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
- Threats คือ ความเสี่ยง, ภัยคุกคาม, ข้อจำกัด หรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการ

ดำเนินการของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด

-PESTEL Analysis

Political (P) ปัจจัยด้านการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสต่อการจัดการบริการสาธารณะ เช่น นโยบายของภาครัฐ ความมั่นคง ความมีเสถียรภาพทางการเมือง การคอร์รัปชันทางการเมือง นโยบายจากภาครัฐต่างๆ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อจำกัดทางด้านอำนาจหน้าที่ของเทศบาล เป็นต้น

Economic (E) ปัจจัยด้านการเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อเทศบาล เช่น แนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน นโยบายการจัดเก็บภาษี ซึ่งส่งผลทำให้เทศบาลได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นหรือลดลง เป็นต้น

Social (S) ปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเทศบาล เช่น อัตราการเติบโตของประชากร อายุเฉลี่ยของประชากร ทศนคติต่อการทำงานการใส่ใจในสุขภาพ ทศนคติต่อการใช้ชีวิต วัฒนธรรม ปัญหาสุขภาพติดการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

Technology (T) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อเทศบาล เช่น นวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น การวิจัยและพัฒนาต่างๆ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การรับรู้ในเทคโนโลยี ระบบเทคโนโลยีอัตโนมัติ การเข้ามาของดิจิทัลและ AI เป็นต้น

Environment (E) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อเทศบาล เช่น สภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล สภาวะของโลก กฎระเบียบและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่ม NGO ต่างๆ ปัญหาภัยธรรมชาติต่างๆ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น

Legal (L) ปัจจัยด้านกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อเทศบาล เช่น กฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่ไม่สามารถใช้กับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ทั้งหมด เป็นต้น

๒. การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงอาจระบุถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารจัดการความเสี่ยง และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กร (Risk Appetite) หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับองค์กรเป็นการแสดงเจตนาธรรมของผู้บริหารและผู้กำกับดูแลในการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควรคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรในเรื่องจัดการความเสี่ยง โดยศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงขององค์กร (Risk capacity) ขึ้นอยู่กับงบประมาณ บุคลากร และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ หน่วยงานอาจระบุระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้เป็น ๕ ระดับ เช่น ปฏิเสธความเสี่ยง ยอมรับความเสี่ยงได้น้อย ยอมรับความเสี่ยงได้ปานกลาง เต็มใจยอมรับความเสี่ยง และยอมรับความเสี่ยงได้มากที่สุด เป็นต้น

หน่วยงานอาจแสดงนโยบายความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารระดับรองลงมาสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงในระดับสำนัก/ กอง/งาน หรือนำไปสู่การระบุระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สำหรับประเภทความเสี่ยงย่อย

๓. การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง คือ การระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงานทั้งในด้านบวกและด้านลบ ในการระบุความเสี่ยงของหน่วยงานอาจทำรายชื่อความเสี่ยงทั้งหมด (Risk Inventory) โดยรายชื่อความเสี่ยงต้องมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอโดยอาศัยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การระบุความเสี่ยงหน่วยงานควรระบุข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง ดังนี้

ก. เหตุการณ์ความเสี่ยง

ข. สาเหตุของความเสี่ยง หรือตัวผลักดันความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause)

ค. ผลกระทบทั้งด้านลบและ/หรือด้านบวก

หน่วยงานอาจจัดกลุ่มความเสี่ยงที่มีลักษณะหรือมีผลกระทบที่เหมือนกันไว้ในประเภทความเสี่ยงเดียวกัน เพื่อให้การพิจารณาและการบริหารจัดการความเสี่ยงประเภทเดียวกันมีมุมมองในภาพรวมชัดเจนมากขึ้น

๔. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

๔.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หน่วยงานอาจให้คะแนนความเสี่ยงตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านต่างๆ เช่น ด้านโอกาส ด้านผลกระทบ รวมถึงความสามารถขององค์กรในการจัดการความเสี่ยงและด้านลักษณะของความเสี่ยง โดยช่วงคะแนนอาจกำหนดเป็น ๓ ช่วงคะแนน หรือ ๕ ช่วงคะแนน

๔.๒ การให้คะแนนความเสี่ยง วิธีการให้คะแนนความเสี่ยง เช่น การสัมภาษณ์ การทำแบบสำรวจ การประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานภายใน การทำBenchmarking การวิเคราะห์สถานการณ์(Scenario Analysis) ทั้งนี้ การให้คะแนนความเสี่ยงของแต่ละกองงาน (Silo Thinking) เพียงวิธีเดียวอาจทำให้การให้คะแนนความเสี่ยงมีความคลาดเคลื่อนได้

๔.๓ การพิจารณาความเสี่ยงในภาพรวม เมื่อหน่วยงานประเมินความเสี่ยงในแต่ละความเสี่ยงที่มีต่อวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมแล้ว หน่วยงานต้องพิจารณาผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อวัตถุประสงค์ในระดับกลุ่ม และผลกระทบที่มีต่อหน่วยงานในภาพรวม เช่นผลกระทบต่อความเสี่ยงที่มีต่อกิจกรรมอาจมีน้อยแต่ผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ระดับกอง หรือความเสี่ยงที่ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรมอาจมีผลกระทบต่อกิจกรรม อาจมีผลกระทบต่อหน่วยงานในภาพรวม เป็นต้น

๔.๔ การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อหน่วยงานพิจารณาให้ความเสี่ยงแล้ว หน่วยงานต้องจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การพิจารณาจัดสรรทรัพยากรในการตอบสนองความเสี่ยง หน่วยงานอาจใช้คะแนนความเสี่ยง (X โอกาส) ในการจัดลำดับความเสี่ยงโดยความเสี่ยงที่เท่ากันอาจพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ เช่น ความสามารถของหน่วยงานในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านนั้นๆ หรือลักษณะของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อหน่วยงาน เป็นต้น

๕. การตอบสนองความเสี่ยง

การตอบสนองความเสี่ยง คือ กระบวนการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในการจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยผู้บริหาร ควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ ในการตัดสินใจเลือกวิธีการตอบสนองความเสี่ยงเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน

๕.๑ การจัดการต้นเหตุของความเสี่ยง

๕.๒ ทางเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยง

๕.๓ ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยง

หน่วยงานสามารถพิจารณาเลือกวิธีการจัดการความเสี่ยงวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี โดยการพิจารณาวิธีการจัดการความเสี่ยงควรคำนึงถึงต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับของวิธีการจัดการความเสี่ยงแต่ละวิธี

ตัวอย่างวิธีการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย

๕.๓.๑ ปฏิเสธความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินงานในกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง และหน่วยงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงนั้นได้ หน่วยงานอาจพิจารณาไม่ดำเนินงานในกิจกรรมนั้นๆ

๕.๓.๒ การลดโอกาสของความเสียหาย เช่น การลดโอกาสของความเสียหายการทุจริตด้านการเงิน โดยการวางระบบการควบคุมภายใน ได้แก่ การแบ่งแยกหน้าที่ การตรวจสอบ และการกระทบยอด เป็นต้น

๕.๓.๓ การลดผลกระทบของความเสียหาย เช่น การทำประกัน หรือการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน (Hedging Instruments) เป็นต้น

๕.๓.๔ การโอนความเสี่ยง หน่วยงานอาจเลือกใช้วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงของกิจกรรมที่หน่วยงานเห็นว่าควรดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่หน่วยงานมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการเองได้หรือไม่สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงได้ ได้แก่ การให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยมีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปด้วย (Public Private Partnership : PPP) เป็นต้น

๕.๓.๕ ยอมรับความเสี่ยงโดยไม่ดำเนินการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากความเสี่ยงอยู่ในระดับที่หน่วยงานยอมรับได้ หรือต้นทุนในการบริหารจัดการความเสี่ยงมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

๕.๔ ใช้มาตรการการเฝ้าระวัง หน่วยงานต้องกำหนดข้อมูลที่ต้องมีการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ การแจ้งเตือน และการดำเนินการเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงของปริมาณน้ำในเขื่อนมีมาก เนื่องจากปริมาณน้ำฝน

๕.๕ การทำแผนฉุกเฉิน การจัดทำแผนฉุกเฉิน เป็นการระบุขั้นตอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น โดยต้องระบุบุคคลและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน เช่น ความเสี่ยง กรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าสถานที่ทำงานได้

๕.๘ การส่งเสริมหรือผลักดันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เมื่อเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับองค์กร รวมถึงแผนการดำเนินงานเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงอาจประกอบด้วย วิธีการจัดการความเสี่ยง บุคคลที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยง ตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ วิธีการติดตามและการรายงานความเสี่ยง

๖. การติดตามและทบทวน

การติดตามและทบทวนเป็นกระบวนการที่ให้ความเชื่อมั่นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ยังคงมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความเสี่ยงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นการติดตามและการทบทวน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้หน่วยงาน ต้องทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก หรือผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การติดตามและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยงสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือเป็นระยะ ซึ่งควรดำเนินการในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการความเสี่ยง การติดตามและทบทวนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแผนการปฏิบัติงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนากระบวนการจัดการความเสี่ยง

๗. การสื่อสารและการรายงาน

การสื่อสารเป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของกระบวนการบริหารจัดการ ความเสี่ยง การสื่อสารเป็นการให้และรับข้อมูล (Two-way Communication) หน่วยงานควรมีช่องทางการสื่อสาร ทั้งภายใน และภายนอก โดยการสื่อสารภายในต้องเป็นการสื่อสารแบบผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา (Top down) จากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังผู้บริหาร (Bottom Up) และระหว่างหน่วยงานย่อยภายใน (Across Division)

หน่วยงานควรกำหนดบุคคลที่ควรได้รับข้อมูล ประเภทของข้อมูลที่ควรได้รับ ความถี่ของการรายงาน รูปแบบและวิธีการรายงาน เพื่อให้ผู้กำกับดูแล ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสีย ได้รับข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และทันต่อเวลา

การสื่อสารและรายงานต่อผู้กำกับดูแล เป็นการสื่อสารและรายงานความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร เพื่อสนับสนุนหน้าที่ของผู้กำกับดูแลในการกำกับจัดการความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

หน่วยงานอาจพิจารณากำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risk Indicators) เพื่อติดตามข้อมูลความเสี่ยงและการรายงานเมื่อระดับความเสี่ยงถึงจุดตัวชี้วัดความเสี่ยงสำคัญ

นโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กร

นโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กรเป็นการให้นโยบายเพื่อให้ทิศทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง ภายในองค์กรโดยผู้บริหารระดับสูงและได้รับความเห็นชอบโดยคณะกรรมการ

ผู้บริหารได้ตระหนักและยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของเทศบาลตำบลสันมะเค็ดการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยผู้บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมุ่งมั่นและตั้งใจ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจได้ว่าองค์กรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นที่ตั้ง (Public Interest) ผู้บริหารได้กำหนดความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงในระดับปานกลางในกระบวนการการปฏิบัติงานทั่วไปขององค์กร และยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานมีผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของประชาชน ทั้งนี้ ผู้บริหารจะยอมรับความเสี่ยงระดับสูงในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการพัฒนา

ด้านการทุจริต

ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทุกรณี และมุ่งมั่นสร้างระบบการควบคุมป้องกัน ตรวจสอบ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาลและความซื่อตรงขององค์กร

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยของระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการเงิน ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ และยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางสำหรับระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป เช่น แบบความคิดเห็นหรือการเก็บสถิติทั่วไป หน่วยงานยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยสำหรับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศในการให้บริการประชาชน

ด้านภาพลักษณ์ขององค์กร

ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนผู้เสียภาษีซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียหลักขององค์กร ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงระดับน้อย เกี่ยวกับความเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กร อย่างไรก็ตามผู้บริหารให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ที่สะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงานที่แท้จริงโดยไม่มี การบิดเบือน เพื่อให้ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ เกิดจากการปฏิบัติงานขององค์กร และความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้เสียโดยเนื้อแท้

๑. การระบุความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้อง คำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้อง พิจารณามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหายและไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกัน รักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจ ในความหมายของ “ความเสี่ยง (Risk)” “ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะ ดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผล กระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลด โอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กร และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยง ที่จะทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม

ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุ ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความ เสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน ดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการความรู้/ความสามารถของ บุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ/อุปกรณ์

๑.๓ การกำหนดประเภทของความเสี่ยง (Risk Categories) หน่วยงานต้องระบุความเสี่ยงทั้งหมด ที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (Risk Inventory) เมื่อหน่วยงานระบุความเสี่ยงทั้งหมดแล้ว ควรพิจารณาจัดกลุ่มความเสี่ยง โดยความเสี่ยงที่มีลักษณะเหมือนกันจัดกลุ่มเป็นประเภทความเสี่ยงเดียวกัน ตัวอย่างการกำหนดประเภทความเสี่ยง เช่น

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หรือ S เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ในภาพรวมขององค์กร ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผล ตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หรือ O เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน หรือไม่มี การมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงาน เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) หรือ F เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบการเงินที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงบประมาณ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณ ไม่เหมาะสม เป็นต้น

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) หรือ C เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึง กฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน การปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

๕) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risk) หรือ T คือ ความเสี่ยง ที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

๖) ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risk) หรือ R คือ ความเสี่ยงที่ผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือขององค์กร

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการหามาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้

ประเภทของความเสี่ยงหน่วยงานสามารถกำหนดได้อย่างเหมาะสมกับหน่วยงาน เพื่อให้มุมมองการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรเกิดความชัดเจน

ทั้งนี้ การระบุความเสี่ยง สามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุม เชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เป็นต้น

๒. การประเมินความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อภารกิจวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

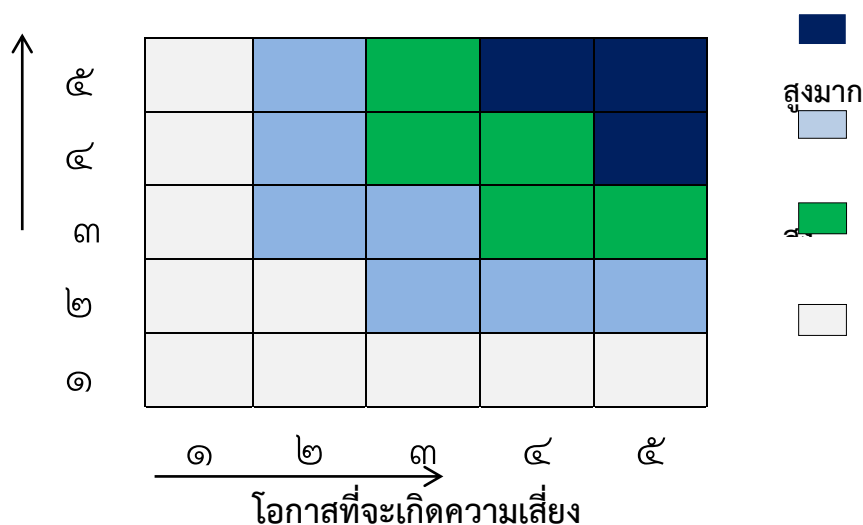
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด ได้กำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) ระดับ ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และ สูงมาก ดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕=สูงมาก
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)					
ความถี่ที่อาจเกิดเหตุการณ์ หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย : เดือน/ครั้ง , ปี/ครั้ง)	๕ ปี /ครั้ง	๒-๓ ปี/ครั้ง	๑ ปี/ครั้ง	๑-๖ เดือน/ครั้ง หรือ ไม่เกิน ๑ ครั้ง/ปี	๑ เดือน/ครั้ง หรือ มากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)					
มูลค่าความเสียหาย (บาท)	น้อยกว่า ๑ หมื่น	๑ หมื่น - ๕ หมื่น	๕ หมื่น - ๒ แสน	๒ แสน - ๑ ล้าน	มากกว่า ๑ ล้าน
ผลกระทบต่อชีวิต	เดือดร้อน รำคาญ	บาดเจ็บ เล็กน้อย	บาดเจ็บ ต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัส	ถึงแก่ชีวิต
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/ การดำเนินงานของหน่วยงาน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบต่อคุณธรรมจริยธรรมของพนักงาน ส่วนตำบล	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบด้านเวลาความล่าช้าของงาน	ไม่เกิน ๓ วัน	ไม่เกิน ๗ วัน	ไม่เกิน ๑ เดือน	ไม่เกิน ๓ เดือน	ไม่เกิน ๖ เดือน

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile)

ส่วนระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และ ผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กรว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยได้ กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง และ ต่ำ

การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการ ควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยทำให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลา ที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอน ดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส ความถี่ ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามี ระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะ เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสียหาย ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

ระดับ ความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

๑) ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑ – ๕ คะแนน โดยทั่วไปความ เสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถ ยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆเพิ่มเติม

๒) ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ยง ๖ – ๑๐ คะแนน ยอมรับความเสี่ยง แต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

๓) ระดับความเสี่ยงสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๑ – ๑๖ คะแนน ต้องมีแผนลด ความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ยง ๑๗ – ๒๕ คะแนน ต้องมีแผนลดความ เสี่ยงและประเมินซ้ำ หรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

บทที่ ๔

บัญชีแผนบริหารความเสี่ยง

แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
สำนักปลัด เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
จำนวน ๑๐ ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับกอง
(ก่อนจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภท ความเสี่ยง	โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ /ความ รุนแรง	คะแนน ความเสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑.	การจ้างบุคลากรในการปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	การจ้างบุคลากรในขอบเขตสัญญาจ้างกับการปฏิบัติงาน/ประสบการณ์อาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของงานได้	๑.ประสพการณ์ ๒.ความรู้ความสามารถความชำนาญ ๓.ภาระงานที่ได้รับ	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หรือ ๐	๓	๓	๙	ปานกลาง	สำนักปลัด/ งานการเจ้าหน้าที่
๒.	กิจการที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังไม่ได้รับการดูแล	กิจการที่ตรงตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข .ศ. ๒๕๓๕ สร้างเหตุรำคาญ/อันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	-ประชาชนเจ้าของกิจการไม่ให้ความสำคัญและขาดความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามพ.ร.บ.สาธารณสุข .ศ.๒๕๓๕	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หรือ ๐	๔	๒	๘	ปานกลาง	สำนักปลัด/ งานสาธารณสุข
๓.	ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอันตรายของโรคติดต่อ	ประชาชนยังมีการเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก มาตรการดูแลสภาพแวดล้อมที่อาศัยให้สะอาด และนำสุนัขและแมวมาฉีดวัคซีนยังไม่ครบ ๑๐	-ประชาชนยังขาดความร่วมมือในการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หรือ ๐	๓	๒	๖	ปานกลาง	สำนักปลัด/ งานสาธารณสุข
๔	ความเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น	มีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นจากการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นและประชาชนยังไม่มีกรคัดแยกขยะ	๑.ประชาชนคัดแยกขยะต้นทางยังไม่ถูกต้องเหมาะสม ๒.สถานที่เผาขยะไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ๓.ไม่มีสถานที่ในการกำจัดขยะที่ถูกสุขลักษณะ ๔.นวัตกรรมในการทำขยะใช้งบประมาณสูง	ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หรือ ๐	๔	๔	๑๖	สูง	สำนักปลัด/ งานสาธารณสุข

แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 สำนักปลัด เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
 จำนวน ๑๐ ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับกอง
 (ก่อนจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภท ความเสี่ยง	โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ /ความ รุนแรง	คะแนน ความ เสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๕	การออกปฏิบัติงานการดับ ไฟฟ้า	-เป็นอันตรายต่อชีวิตและสุขอนามัย ของผู้ปฏิบัติงาน	-ความยากของการควบคุมไฟฟ้า สภาพแวดล้อม	ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน หรือ ๐	๓	๑	๓	ต่ำ	
๖	การปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพ เสี่ยงต่อการติดต่อเชื้อโรค ทางการสัมผัสและการ หายใจ	-ต่อชีวิตและร่างกายของผู้ปฏิบัติงาน	-เชื้อโรคจากการปฏิบัติงาน -การใช้รถยนต์ในการปฏิบัติงาน	ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน หรือ ๐	๕	๕	๒๕	สูงมาก	
๗	ความล่าช้า การติดต่อ ประสานงานด้านเอกสาร เรื่องเดียวที่มีผู้รับผิดชอบ หลายคน	-ความล่าช้าในการประสานงานและ ผู้รับบริการ	-มีหน่วยงานที่รับผิดชอบกันหลายงาน	ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน หรือ ๐	๕	๕	๒๕	ปานกลาง	
๘	หนังสือสั่งการไม่มี ผู้รับผิดชอบ ทำให้งาน ธุรการต้องรับผิดชอบ	-การรายงานล่าช้า มีการติดตามทวง เอกสาร	-งานธุรการไม่สามารถตอบสนองการสั่งการตาม หนังสือได้ทันเวลา	ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน หรือ ๐	๔	๔	๑๖	สูง	
๙	การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่ เป็นไปตามระเบียบ	-การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	-การไม่ปฏิบัติตามระเบียบ -การไม่รายงานผลการใช้จ่ายเงิน -การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C	๕	๓	๒๕	สูง	

สำนักปลัด

แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 สำนักปลัด เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
 จำนวน ๑๐ ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับกอง
 (ก่อนจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑๐	การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ และเบี้ยยังชีพผู้ติดเชื้อเอชไอวี	๑.วันที่ไปจ่ายเบี้ยยังชีพทำให้ต้องใช้พนักงานจำนวนมากในคราวเดียวกัน ๒.กำหนดเวลาแล้วเสร็จไม่ได้เนื่องจากคนมารับเบี้ยยังชีพมาไม่พร้อมกัน(ทยอยมา) ๓.การเก็บรักษาเงิน (กรณีที่ย้ายไม่หมด) เกิดความเสี่ยงในการเก็บรักษาเงินสด	๑.เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการออกไปจ่ายเบี้ยยังชีพ ๒.ความปลอดภัยของการออกไปจ่ายเบี้ยยังชีพ(เงินสด) ๓.การเก็บรักษาเงิน กรณีจ่ายไม่หมดในวันที่ยื่นจ่าย ๔.ไม่มีการมอบหมายหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร ๕.ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงินหรือแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงาน	ด้านการเงิน หรือ F	๕	๓	๑๕	สูง	สำนักปลัด/งานพัฒนาชุมชน

แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 กองคลัง เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
 จำนวน ๒ ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับกอง
 (ก่อนจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑	การวางฎีกาเบิกเงินไม่เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗	๑.เกิดข้อทักท้วงจากหน่วยตรวจสอบ-สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย / สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และหน่วยสอบภายในของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด ๒. การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านที่ ๓ การบริหารการเงินและการคลัง -หัวข้อ ๔. การบริหารงบประมาณรายจ่าย การจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน -และหัวข้อ ๖ ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานการเงินและการคลัง	- หน่วยเบิกจ่ายการไม่ตรวจทานเอกสารที่เสนอและการพิมพ์เอกสารผิดพลาดแก้ไขบ่อย เกิดความล่าช้าไม่เป็นไปตามระเบียบฯ	ความเสี่ยงด้านการเงิน หรือ F	๔	๔	๑๖	สูง	กองคลัง
๒	การลงระบบUE-LASS ไม่เป็นปัจจุบัน	๑.เกิดข้อทักท้วงจากหน่วยตรวจสอบสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย/สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยสอบภายในของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด ๒.การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านที่๓ การบริหารการเงินและการคลัง	๑.ผู้ปฏิบัติงานหน่วยเบิกจ่ายไม่ปฏิบัติงานคำสั่งเทศบาลตำบลสันมะเค็ด เลขที่ ๙๓/๒๕๖๔ ลงวันที่๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เรื่องแต่งตั้งผู้มีหน้าที่ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ E-LASS อย่างเคร่งครัด	ความเสี่ยงด้านการเงิน หรือ F	๕	๓	๑๕	ปานกลาง	กองคลัง

แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 กองช่าง เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
 จำนวน ๒ ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับกอง

(ก่อนจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภท ความเสี่ยง	โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ/ ความ รุนแรง	คะแนน ความ เสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑	การควบคุมงานของผู้รับจ้าง ไม่เข้าดูแลงานก่อสร้าง	๑. งานล่าช้า ๒. งานไม่เป็นไปตามรูปแบบ	๑.ผู้ควบคุมงานของผู้รับจ้างไม่ ค่อยเข้าดูงานทำให้งานล่าช้า ๒.ทำให้งานไม่เป็นไปตาม แผนงานที่กำหนดไว้	ความเสี่ยงด้านการ ดำเนินงาน หรือ O	๕	๒	๑๐	ปานกลาง	กองช่าง
๒	การซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ ภายในเทศบาลตำบล มะเค็ด	๑. ซ่อมแซมได้ล่าช้า ๒. ประชาชนได้รับการ บริการไม่ทั่วถึง	๑.บุคลากรด้านช่างไฟฟ้าไม่ เพียงพอต่อปริมาณงานที่ รับผิดชอบ ๒. งบประมาณในการซ่อมแซมมี จำนวนจำกัด	ความเสี่ยงด้านการ ดำเนินงาน หรือ O	๓	๓	๑๒	ปานกลาง	กองช่าง

ประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprice Risk Identification
 กองการศึกษา เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
 จำนวน ๓ ความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับกอง
 (ก่อนจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ผลกระทบ/ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ประเภทความเสี่ยง	โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษากองการศึกษาไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	-การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นล่าช้า	บุคลากรและเจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาล่าช้า	การปฏิบัติงานหรือ ๐	๑	๕	๕	ต่ำ	กองการศึกษา
๒	ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อองค์กร	-ขาดความร่วมมือ	๑.องค์กรขาดการประชาสัมพันธ์ ๒.ผู้นำองค์กรไม่ลงพื้นที่ ๓.ปัญหาความขัดแย้งทางความคิด	การปฏิบัติงานหรือ ๐	๒	๕	๑๐	ปานกลาง	ศพด.สันนคร/บ้านกล้วย รร.เทศบาล ๑
๓	กิจกรรมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณและงานพัสดุไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	-การเบิกจ่ายเงินงบประมาณและงานพัสดุไม่ถูกต้อง ล่าช้า	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานผลักเงินส่งล่าช้า	การปฏิบัติงาน/ระเบียบกฎหมาย	๑	๕	๕	ต่ำ	กองการศึกษา รร.เทศบาล๑, ศพด.

พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 จำนวน ๑๗ ความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
 (หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความ เสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๑	การจ้างบุคลากรในการปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	-	ด้านการปฏิบัติงานหรือ O	-	-	๓	๓	๙	ปานกลาง	-
๒	กิจการที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. สาธารณสุขพ.ศ.๒๕๓๕ ยังไม่ได้รับการดูแล	-	ด้านการปฏิบัติงานหรือ O	-	-	๔	๒	๘	ปานกลาง	-
๓	ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอันตรายของโรคติดต่อ	-	ด้านการปฏิบัติงานหรือ O	-	-	๓	๒	๖	ปานกลาง	-
๔	ความเจริญเติบโตการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น	-	ด้านการปฏิบัติงานหรือ O	-	-	๕	๕	๒๕	สูงมาก	๑

พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 จำนวน ๑๗ ความเสี่ยง
 พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
 (หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความ เสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๕	การออกปฏิบัติงานการดับไฟฟ้า	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๓	๑	๓	ต่ำ	-
๖	การปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพเสี่ยงต่อ การติดต่อเชื้อโรคทางการสัมผัสและ การหายใจ	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๕	๕	๒๕	สูงมาก	๒

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
จำนวน ๑๗ ความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
พิจารณากลั่นกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
(หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความ เสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๗	ความล่าช้าการติดต่อประสานงาน ด้านเอกสารเรื่องเดียวที่มีผู้รับผิดชอบ หลายคน	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๓	๕	๑๕	ปานกลาง	-
๘	หนังสือสั่งการไม่มีผู้รับผิดชอบ ทำให้งานธุรการต้องรับผิดชอบ	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๓	๔	๑๒	ปานกลาง	-

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 จำนวน ๑๗ ความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 พิจารณากลับกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
 (หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความ เสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๙	การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่เป็นไปตาม ระเบียบฯ	-	-	-	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ C	๔	๔	๑๖	สูง	๓
๑๐	การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้ พิการ และเบี้ยยังชีพผู้ติดเชื้อเอชไอวี	-	-	ความเสี่ยงด้าน การเงิน F	-	๕	๓	๑๕	สูง	๔

พิจารณากลั่นกรองจัดลำดับความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 จำนวน ๑๗ ความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 พิจารณากลั่นกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
 (หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความเสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๑๑	การวางฎีกาเบิกเงินไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่ากรรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗	-	ด้านการปฏิบัติงานหรือ O	-	-	๔	๔	๑๖	สูง	๕
๑๒	การลงระบบE-LASSไม่เป็นปัจจุบัน	-	ด้านการปฏิบัติงานหรือ O	-	-	๕	๓	๑๕	ปานกลาง	-

พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
 แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
 ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification
 จำนวน ๑๗ ความเสี่ยง
 พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
 (หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความเสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๑๓	การควบคุมงานของผู้รับจ้างไม่เข้า ดูแลงานก่อสร้าง	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๕	๒	๑๐	ปานกลาง	-
๑๔	การซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะ ภายในเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๓	๓	๙	ปานกลาง	-

พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง

เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
แบบการจำแนกประเภทความเสี่ยง (Risk Identification)
ตามหลัก COSO : Enterprise Risk Identification

จำนวน ๑๗ ความเสี่ยง

พิจารณาก่อนกรองจัดลำดับความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

(หลังจัดลำดับความเสี่ยง)

ที่	ความเสี่ยง	ด้านความเสี่ยง				โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ ความรุนแรง	คะแนนความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ผลการจัดลำดับความเสี่ยง
		ด้านกลยุทธ์ Strategic Risk : S	ด้านการดำเนินงาน Operating Risk : O	ความเสี่ยงด้าน การเงิน (Financial Risk) : F	ด้านการปฏิบัติตาม กฎหมายและระเบียบ Compliance Risk : C					
๑๕	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษา กองการศึกษาไม่แล้วเสร็จตาม ระยะเวลาที่กำหนด	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๑	๕	๕	ปานกลาง	-
๑๖	ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อองค์กร	-	ด้านการปฏิบัติงาน หรือ O	-	-	๒	๕	๑๐	ปานกลาง	-
๑๗	กิจกรรมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และงานพัสดุไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติ	-	-	-	-	๑	๕	๕	ต่ำ	-

การประจำปีของโรงเรียน/ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**บัญชีสรุปความเสี่ยงของเทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓**

ลำดับที่	ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑	ความเจริญเติบโตการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่มีการขยายตัว เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น	สูงมาก	ควบคุมความเสี่ยง ต้องจัดทำแผนลดความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยง ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้	เทศบาลตำบลสันมะเค็ด
๒	การปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพเสี่ยงต่อการติดต่อเชื้อโรคทางการ สัมผัสและการหายใจ	สูงมาก		
๓	การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่เป็นไปตามระเบียบฯ	สูง	ถ่ายโอนความเสี่ยง/ควบคุมความเสี่ยง ต้องจัดทำแผนลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำหรือ อาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง	
๔	การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ และเบี้ยยังชีพผู้ ติดเชื้อเอชไอวี	สูง		
๕	การวางฎีกาเบิกเงินไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และ การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗	สูง		

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๑	การจ้างบุคลากรในการปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยง ควรออกมาตรการให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสรรหาบุคลากรตามกรอบอัตรากำลัง โดยคำนึงถึง ประสิทธิภาพ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ภาระงานที่ได้รับ นโยบายมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมฯ , ข้อบังคับ ว่าด้วยจรรยาข้าราชการ ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	งานบริหารงานบุคคล สำนักปลัด (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุม ภายใน)
๒	กิจการที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. สาธารณสุขพ.ศ.๒๕๓๕ ยังไม่ได้รับการดูแล	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยง มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายด้านสาธารณสุข ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	งานสาธารณสุข สำนักปลัด (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุม ภายใน)
๓	ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอันตรายของโรคติดต่อ	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยง มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับโรคติดต่อ การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชน ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทุกสำนัก/กอง (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุม ภายใน)

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๔	ความเจริญเติบโตการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทต.สันมะเค็ด (นำไปจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง)
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยง -มีมาตรการควบคุม			
	การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้			
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้			
๕	การออกปฏิบัติงานการดับไฟฟ้า	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยง	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทุกสำนัก/กอง (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน)
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -จัดท้าวัดอุปกรณ์ -จัดการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ			
	การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้			
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้			
๖	การปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพเสี่ยงต่อการติดต่อเชื้อโรคทางการสัมผัสและการหายใจ	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยง	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทต.สันมะเค็ด (นำไปจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง)
	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -มีมาตรการควบคุม			
	การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้			
	การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้			

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๗	ความล่าช้าการติดต่อประสานงาน ด้านเอกสารเรื่องเดียวที่มี ผู้รับผิดชอบหลายคน	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	ควรลดหรือควบคุม ความเสี่ยง	สำนักปลัด (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุม ภายใน)
๘	หนังสือสั่งการไม่มีผู้รับผิดชอบ ทำให้งานธุรการต้องรับผิดชอบ	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ศึกษาระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และ ถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -ควรปฏิบัติตามระเบียบงานสารบรรณโดยเคร่งครัด ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	ควรลดหรือควบคุมความ เสี่ยงนี้	ทุกสำนัก/กอง (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุม ภายใน)
๙	การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่เป็นไป ตามระเบียบ	การยอมรับความเสี่ยง การลดหรือควบคุมความเสี่ยง การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้ ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -มีมาตรการควบคุม ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้ ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความ เสี่ยง	ทต.สันมะเค็ด (นำไปจัดทำแผน บริหารจัดการความ เสี่ยง)

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๑๐	การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ และเบี้ยยังชีพผู้ติดเชื้อเอชไอวี	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ทต.สันมะเค็ด (นำไปจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง)
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -มีมาตรการควบคุม		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		
๑๑	การวางฎีกาเบิกเงินไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง (นำไปจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง)	ทต.สันมะเค็ด (นำไปจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง)
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -มีมาตรการควบคุม		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		
๑๒	การลงระบบE-LASS ไม่เป็นปัจจุบัน	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองคลัง (หน่วยตรวจสอบนำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน)
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้ -กำชับผู้ปฏิบัติงานให้เป็นปัจจุบัน		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๑๓	การควบคุมงานของผู้รับจ้างไม่เข้าดูแลงานก่อสร้าง	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองช่าง หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน)
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		
๑๔	การซ่อมแซมไฟฟ้าสาธารณะภายในเทศบาลตำบลสันมะเค็ด	การยอมรับความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองช่าง หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน)
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ไม่ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		

แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ที่	ความเสี่ยง	วิธีการตอบสนองความเสี่ยง	รายละเอียดการจัดการ	ทางเลือกที่เหมาะสม	ผู้รับผิดชอบ
๑๕	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษา กองการศึกษาไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลากำหนด	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองการศึกษา หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		
๑๖	ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อองค์กร	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองการศึกษา หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		
๑๗	กิจกรรมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และงานพัสดุไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การยอมรับความเสี่ยง	ไม่ควรยอมรับความเสี่ยงนี้	การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	กองการศึกษา (หน่วยตรวจสอบ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายใน)
		การลดหรือควบคุมความเสี่ยง	ควรลดหรือควบคุมความเสี่ยงนี้		
		การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	ไม่ควรหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงนี้		
		การถ่ายโอนความเสี่ยง	ไม่ควรถ่ายโอนความเสี่ยงนี้		

แบบติดตามและประเมินผล

**แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย**

ความเสี่ยง	คะแนน ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/ จัดการ ความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
									โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	คะแนน รวม
ความเจริญเติบโตการ เปลี่ยนแปลงของชุมชนที่มี การขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่ม มากขึ้น	๒๕	สูง มาก	๑.ศึกษาแนวทางจัดทำ บันทึกตกลงความร่วมมือกับ หน่วยงานต่างๆ เช่น มหา วิทยาในการหาหน่วัตกรรม ใหม่หรือวิธีการกำจัดขยะที่ ถูกต้อง ๒.ศึกษาหาสถานที่กำจัด ขยะ ๓.จัดหาเตาเผาขยะที่มี ประสิทธิภาพและเทคโนโลยี สูงในการกำจัดขยะ ๔.ศึกษาหาหน่วัตกรรม คูขนานในการกำจัดขยะ	๑.เพื่อลดความ ขัดแย้งในชุมชน ๒.มีวิธีการกำจัด ขยะที่ถูก สุลักษณะ	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	-ไม่มีข้อร้องเรียนจาก มลภาวะจากการ กำจัดขยะ -ไม่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม	N/A	ทต.สันมะเค็ด	๑	๑	๑

แบบติดตามและประเมินผล

**แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย**

ความเสี่ยง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
									โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
การปฏิบัติงานด้านการกู้ชีพเสี่ยงต่อการติดต่อเชื้อโรคทางการสัมผัสและการหายใจ	๒๕	สูงมาก	๑.มีการฝึกอบรมตามห่วงเวลาอย่างเหมาะสม/และจัดทำบันทึกตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาบุคลากรและการสนับสนุนอุปกรณ์ต่างๆ ๒.จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือแก่ผู้ปฏิบัติงาน ๓.สร้างกระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง มีการซักซ้อมการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอถูกต้องตามหลักวิชาการ ๔.มีการตรวจติดตามการปฏิบัติงานของผู้อำนวยความสะดวก/หัวหน้างานและมีระบบการรายงานการปฏิบัติงาน	๑.เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ๒.ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	-ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการมีความปลอดภัย	N/A	ทต.สันมะเค็ด	๑	๑	๑

แบบติดตามและประเมินผล

**แผนบริหารความเสี่ยง
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย**

ความเสี่ยง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
									โอกาส/ ความถี่	ผลกระทบ/ ความรุนแรง	คะแนนรวม
การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ และเบี้ยยังชีพผู้ดัดเชื้อเอชไอวี	๑๕	สูง	๑.มีการจัดทำคำสั่งการ มอบหมายงานที่ชัดเจน ๒.จัดการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	๑.เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ๒.ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	-การปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย	N/A	ทต.สันมะเค็ด	๑	๑	๑

แบบติดตามและประเมินผล

**แผนบริหารจัดการความเสี่ยง
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย**

ความเสี่ยง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
									โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
การวางฎีกาเบิกเงินไม่ เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าการ รับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การ ฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗	๑๖	สูง	๑.กำกับเจ้าหน้าที่ผู้จัดทำ หรือผู้รับผิดชอบระดับ ในการจัดทำเอกสาร ๒.จัดการฝึกอบรม ศึกษาดู งาน เกี่ยวกับกฎหมาย/ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การเงิน/ระบบงบประมาณ/ ด้านพัสดุให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ ปฏิบัติงานทุกระดับ ๓.หัวหน้างานตรวจติดตาม การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ๔.สร้างช่องทางการสื่อสาร ให้ความรู้ด้านระเบียบ/ หนังสือสั่งการ/กฎหมายทาง โซเซียล เช่น กลุ่มไลน์	๑.เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงาน ๒.ลดความเสี่ยงใน การปฏิบัติงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	-ไม่มีข้อทักท้วงจาก หน่วยตรวจสอบ	N/A	ทต.สัน มะเค็ด	๑	๑	๑

แบบติดตามและประเมินผล

**แผนบริหารความเสี่ยง
เทศบาลตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย**

ความเสี่ยง	คะแนนความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	กิจกรรมการควบคุม/จัดการความเสี่ยง	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลสำเร็จที่คาดหวัง	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง ภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง		
									โอกาส/ความถี่	ผลกระทบ/ความรุนแรง	คะแนนรวม
การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไม่เป็นไปตามระเบียบ	๑๕	สูง	๑.จัดการประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ/กฎหมาย/แก่หน่วยงาน/องค์กร/ที่ขอรับเงินอุดหนุน ๒.สร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารท้องถิ่น/สภาท้องถิ่น จัดการฝึกอบรม ศึกษาดูงานเกี่ยวกับกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๓.สร้างกระบวนการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามระเบียบ	๑.การใช้จ่ายเงินอุดหนุนเป็นไปตามระเบียบและวัตถุประสงค์	ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔	-ไม่มีข้อทักท้วงจากหน่วยตรวจสอบ	N/A	ทต.สันมะเค็ด	๑	๑	๑

ภาคผนวก